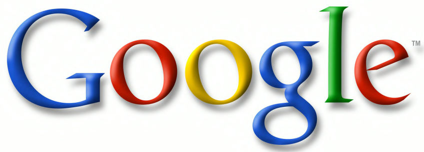
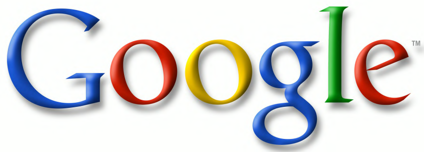
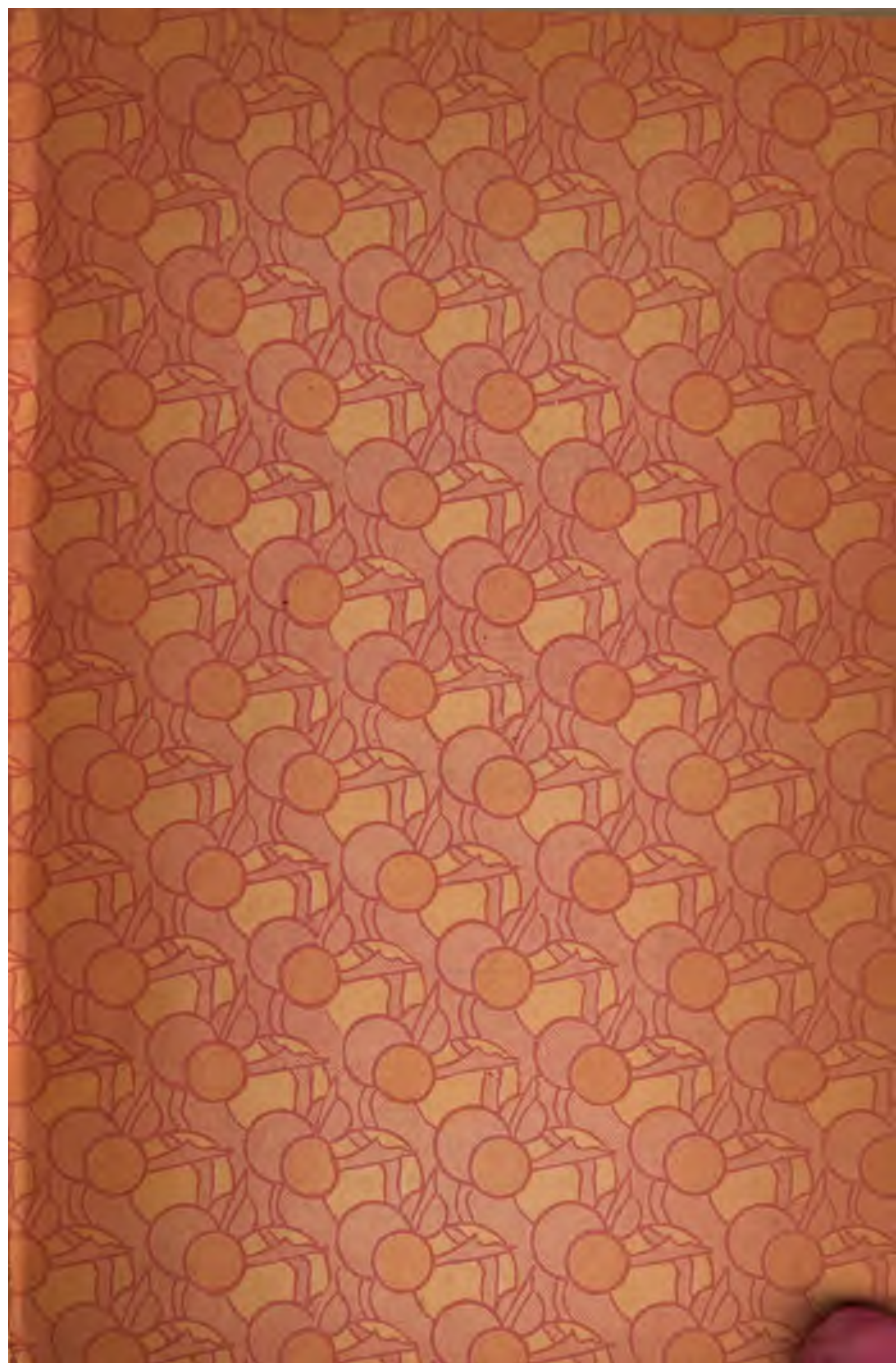

Z. Topelius.

STANFORD UNIVERSITY
LIBRARY

SAMLADE SKRIFTER

AF

ZACHARIAS TOPELIUS

FÖRSTA DELEN

SÅNGER

FÖRSTA BANDET: 1833—1852

G. W. EDLUNDS
FÖRLAGSAKTIEBOLAG
HELSINGFORS.

SÅNGER

AF

ZACHARIAS TOPELIUS

FÖRSTA BANDET

1833 – 1852

G. W. EDLUNDS
FÖRLAGSAKTIEBOLAG
HELSINGFORS.

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1904

År 1833.

Vetandets törst.

Världen är vid, och mitt mål det är långt, och det
glänser i fjärran
klart som en tindrande stjärna i skyn uti lefnadens
skymning.
Dock jag vill fram. Han törstar i mig, den eviga anden,
har ingen ro, ingen ro. Den tysta, brinnande längtan
bryter sig väg, går fram med kraft och känner ej hinder,
tills i den strålande källans flod sin svalka han finner.
Stigen är brant, om vilse vi gå, hvem leder vår kosa?
Eviga ljus, vårt hopp, vårt mål, du ständigt oss lede
hän genom nattliga dimmor ditbort, där lefnadens vågor
brytas emot det oändligas strand! Där hamnar vår
längtan,
där, obunden och fri, når anden sin svalka, och renad
vetandets törst, oändelig själf, det oändliga hinner.

28 Maj.

År 1834.

Det oförgängliga.

Och vinterkvällen är så lång,
den bleka sol gått ned;
och månen går sin stilla gång,
och mina tankar med.

För tusen år tillbaka satt
en yngling, varm som jag,
och såg en dag gå ned i natt,
en natt gå upp i dag;

och såg den klara månens rund,
och tänkte så vid sig:
Mitt lif är blott en aftonstund,
du öfverlefver mig.

Och kanske efter tusen år,
då står en yngling än
och ser hur stilla månen går
och säger så till den:

Där går du än liksom en kung
i himlens höga loft,

än lika skön och lika ung,
men jag är blott ett stoft.

Och natt och död och sorg och kval,
som bygga bo här ner'
i jordens skumma tåredal,
till dig de nå ej mer.

De dunsta bort, de spridas ut
i rymdens klara blå;
när sekler slockna och ta slut,
du slocknar ej ändå.

Då syntes mig ett stilla flor
liksom af natt och höst
kring månens ljusa panna for,
och till mig kom dess röst:

Odödlige! ett stoft är jag:
lägg bort den sorgsna min!
Om tusen år du ser en dag
min slocknade ruin!

År 1835.

Jag älskar ej världen.

Jag älskar ej världen
och villan och flärden,
ej dårliga fröjden;
jag älskar mot höjden
och stjärnorna blicka,
jag älskar att dricka
med törstande tunga
det eviga ljuset,
och stilla besjunga
Guds strålar i gruset.

Låt storma därute!
Ro gästar härinne;
inom dig du slute
din himmel, o sinne!
Den tager dock ingen.
Låt mänskorna skratta,
dem lustarna fatta
i yrande ringen,
dem vanskelig lycka
till afgrunder leder

och störtar dit neder,
då högst de sig tycka!
Ej smärta mig löjen
af svindlande dårar,
ej locka mig nöjen,
som sluta med tårar;
mig kallar från världens
och villans och flärdens
försåtliga stig
Guds godhet till sig.

April.

Vågen.

Det var en natt i svalka; på fästet månen sken; de strödda skyar summo som tankar i det vida och utan spår de skredo i nattens dunkel bort. Djupt under klara månen på jordens tysta dälder den mörka skuggan låg. Där ingen lutas strängar i natten sakta ljödo, och där slog intet hjärta, hvars suckar funnit ord. Så tyst som nattens spöken gå genom skogens skuggor, så gingo genom lunden de honungsmätta vindar, de trötta aftonandar i löfvens kronor sofvo, och världen hade frid.

Blott vågen var vaken i vida världen. Högt slog hennes längtan mot strandens klippor. Högt brusade oron i hennes fradga. Hon suckade tungt; då hviskade månen och sade så: »Hvi suckar du våg därnere i djupet? Hvi är du den enda som vakar och klagar, då världen har frid och blott mina strålar gå fram och gå åter i drömlik glans?»

»Vredgas icke, silfverdrottning, sade vågen, vredgas icke om jag ensam uti vida världen klagar. Se i bottenlösa barmen speglar jag ditt klara anlet, dina skyars ljusa lockar, dina stjärnors silfverblickar ur mitt inre

återstråla. Då odödligt sörjer jag, att fast mitt djup, där stjärnan speglas, syns omätligt liksom höjden, är dock allt en villa endast, sand och klippor hårdt mig fängsla och helt nära under mig är mörka jorden, invid hvilken oförklarligt tvång mig binder. Därför böljar i min barm en namnlös, outsäglig längtan; ofvan vill jag, bort till höjden, vill ej mer, af villor gäckad, fången invid jordens stränder ensam gråta.»

Så sorlade vågen och månen af klagande stämman bevektes. Hon sände på strålarnas glänsande vingar till sörjande böljan de susande orden: »Sörj icke, du dotter af vinden och djupet, sörj icke att villor där nere dig kvälja och stränder dig stänga, fast ofvan du ville bland skyarna bölja. Från höjden du kommit i pärlande daggen och regnbågens droppar; vid gruset du dväljes en tid och i djupet du höjderna speglar. Dock bor i din barm en makt, som dig löser och bojorna bräcker, när stunden är inne. Nu längta och lid, nu bida och hoppas!» Så talade månen.

Och de ljufva orden göto sötma uti vågens längtan. Friare och mera fridfullt slog hon sedan emot stranden, ljusare och mera ljufligt logo sedan uti barmen höga höjdens stjärnor.

Då kom en dag, en afton kom, och åter
såg månen ned från höjderna till djupet,
kring hennes hvita panna lätt sig lindat
det ljusa silfvermolnets skira slöja,
och ljusa silfvermolnets skira slöja
hon var den i sin längtan lösta vågen,
som fordom ensam uti världen klagat.

**Då log den milda månen genom molnet,
och stjärnorna med ljusa blickar blänkte
och, liksom förr, den höga höjden herrligt
sig speglade i djupets ljufva längtan.**

April.

Ynglingatankar.

Dröm lifvet bort!
Dess fröjd är kort,
dess längtan lång.
En enda gång
lycksalig blif,
och sedan — slut!
Ej lampans lif,
som tynar ut
och röker än,
sen anden, elden lämnat den!
Blott en minut,
en blixt af fröjd,
och sedan — slut,
och jag är nöjd...

Hvad? Slut? Och dö,
förrän du har
ett enda frö
dock lämnat kvar?
Dö, utan att
där återstår
i grafvens natt

från lifvets vår
en stråle glad,
en strimma skär,
att vittna hvad
du velat här?

Ack, Herre, gif
mig än en stund,
än en sekund
af detta lif,
att när i grus
min dag är släckt,
ett mäktigt ljus
af morgonväkt
må växa opp
ur grafvens vall!
Och sedan fall,
du brutna knopp!

December.

År 1836.

Själens frid.

Oskuld, rena seraf, hade jag dig!
Själens gyllene frid, hade jag dig!
Hade jag dig, blott dig!
Himmelens stjärnor då lyste min stig;
saliga änglars blick vinkade mig;
hade jag dig, blott dig!

Hafvets villande våg brusar igen,
lifvets mäktiga storm stiger igen —
den ser jag ej — ej den!
Heliga själens lugn, dig ser jag än!
Himmel på jordens stoft, dig ser jag än!
Dig ser jag än — dig än!

År 1837.

O, stjärna du!

O stjärna, sjunken från din ljusa höjd,
du fallna gnista af en evig sol,
o själ, hur klar och, ack, hur dunkel dock
du flammar och förkolnar skiftevis
uti mitt väsens natt!
O bölja hög,
som jämt mot sinnevärldens stränder slår,
hvem räknar dina svall? Hvem ser ditt djup
och mäter det?
Som stjärnans tysta sken
ej större syns än aftonlampans glans,
än mänskoögats kärleksfulla blick,
och strålar dock från en oändlig värld,
så är du, själ! Det nattomhöljda haf,
af is omgärdadt, stängdt af fjärran strand
och dock i djupen fritt, ändlöst i rymd,
sin strands omfamnarinna, det är du.
Uppvakna ur din kedja, ur din natt!
Blif åter evig sol, odödligt ljus
i Kristus, i din källas återsken!

En sommarnatt i skogen.

I skogen är det stilla,
och ingen vaka slår,
och ingen uggla störer
den tystnad som där rår.

Till sömns är ulfven vaggad
och björnen gått till ro,
den starka örnen sofver
på klippan i sitt bo.

Där susar ingen källa,
ej bäckens bölja ler,
och ingen vind där drager
sin friska ande mer.

Och solens gyllne öga
och månens panna skär
och aftonstjärnans stråle
ej blicka mera där.

Och själf är jag som skogen
så dyster och så skum,

så tyst och öfvergifven,
så enslig och så stum.

De vilddjur i mitt sinne,
de rytande begär,
de lidelser så starka,
de slumra alla där.

Men ock det goda sofver
i nattens djupa hamn;
min tro, mitt hopp, min kärlek
förgåtts i dvalans famn.

Jag kan ej mera lida
den dofva, döda frid;
jag vill ha lif och svalka,
jag vill ha storm och strid.

Upp själens dolda makter,
till lif jag kallar er!
Om onda eller goda
det frågar jag ej mer.

6 Augusti.

Fågelens visa.

Där sjöng en fågel på lindekvist,
på lindekvist:
En liten fågel är jag förvisst,
som nog kan spela och sjunga.

Men borta dröjer mitt hjärtas vän,
mitt hjärtas vän;
i lund och mark är han fjärran än
och flyger långt uti skogen.

Guds vackra ängel med ögon blå,
med ögon blå,
han satt i molnet och hörde på
och sjöng så sakta i kvällen:

Du lilla fågel på lindekvist,
på lindekvist,
Gud gif din älskling åt dig så visst,
som du kan spela och sjunga!

Och fågeln sjunger ännu i dag,
ännu i dag;
om vännen kommit vet inte jag,
och inte ängelen heller.

Augusti.

Höst-taflor.

1.

Somnat har dagen nyss,
solen har sjunkit ren,
döende strålens kyss
färgar med rosigt sken
randen af aftonskyn.
Susande vindens fläkt
slumrar med vingen bräckt;
stilla vid skogens bryn
går öfver furans topp
gyllene månen opp.

Frid är i djupet ock,
neder med domnad makt
böljornas lätta flock
lockiga hufvun lagt.
Lekande löjans dans
ringlar ej ytan mer,
bländad af månens glans
sam hon till djupet ner.
Enslig på ljusgrön strand
nickande björken ser

tankfull i vågen ner.
Djupt uppå bottnens sand
darrar dess skugga skum.
Men genom löfven ler
himmelska stjärnans brand;
helig och ljuf. och stum
ser hon från höjden ner,
fridens och månens land,
spiller i vågens natt
glänsande strålars skatt
så silfverhvit....

2.

Kvällsmål var slutadt nyss,
lekande barnet ren
slumrat vid modrens kyss,
slocknande brasans sken
lyste alltmera matt,
stilla mot fönstret böjd
vördige gubben satt,
blickade ut och nöjd
talade fromma ord:
Gud vare lof! I år
bittida höst jag spår.
Skörden är redan gjord,
nyss ha vi tröskat ut,
sådden är redan slut,
jordens yppersta skatt,
brödet, oss Herren skänkt,
brödet med bark ej mängdt.
Barn, det blir kallt i natt,
hösten för dörren står,

vintern kommer, och sen
blir det väl åter vår,
sommar och solens sken.
Herren är nådig än,
skiftar de växlande år;
människolifvets vår,
den kommer aldrig igen,
efter dess vinternatt
vakna vi dock så gladt.

November.

År 1838.

Vid tjugu år.

Högt brusar sjön, och de hvita vågor
som svanor gå öfver hafvets slätter.
Vid klippan bunden han står, vår julle,
kom, Arámintha, vi lösa den!
Kom i min famn, du min unga, mörka,
demoniskt tjusąnde, sköna flicka,
kom till mitt hjärta på roddarbänken,
vi drifva handlöst i hafvet ut.
Du darrar, sviktande rosenstängel!
En fasa röjs i ditt mörka öga —
tro mig, jag läser igenom fasan
din kärleks brännande hemlighet!
Hur stormen tjuter, som ulf om natten!
Han väntar rof — han blir ej bedragen,
vi skola glödande, kärleksdruckna
i högsta sällhetens stund förgås.
Du ljufva kind, lik ett moln af snödoft,
där solen spillde sin purpurflamma,
du är ej skapad att långsamt tyna
för veklingskyssar i myrtenlund.
Du mörka öga, du natt af stjärnor
med snabba, sväfvande kärleksnorrsken,

du är ej ämnadt att stilla slockna
i skröplig ålders förbrunna glöd.
Låt veka piltar, låt rädda tärnor
i långa år om sin låga läspa,
vi flamma hastigt en gång, en enda,
förbrinna herrligt i dödens stund.
Nu — såg du skimret i molnets kanter?
Det är ej solen, du mörka flicka,
det är en ljungeld, som kysser randen
och stupar tvärt uti hafvets svall.
Och vågen höjes som torn mot himlen —
sträck ut din hand, när hon lyfter jullen,
och ryck en ljungeld af Zeus och krossa
ett kärlekspjunkande par på lek!
Vi äro stolta som romargudar,
vi mana döden, vi bjuda fasan,
och majestätiskt ett haf i uppror
står här som ram kring vår kärleks glans.
Kom, Araminta, du barm som skälfver,
du kind som bränner, nu slog en svallvåg
mot högsta ljungeldens härd därofvan,
och haf och himmel i ett förgås.
Högtidligt, herrligt ett tordön rullar,
den gamla jorden i stycken rämnar,
och djupet brinner,
och höjden brister,
världsalltet störtar i stycken ned
uppå vår kärleks
förmätna jubel
i döden . . .

Ynglingens val.

Ängelen stod vid lifvets port,
ropande högt: Välj, yngling, fort!
Här leder stigen till lifvets höjd,
striden och segern och segerns fröjd.
Kämpa och njut! men din njutning är kort,
skördaren mejar i våren dig bort.

Skyr du för skördaren, ändra ditt val!
Här leder vägen till lifvets dal;
slingrande stigar bland dimmorna gå,
matt skiner solen och himlen är grå,
blek som en höstdag är rosens knopp;
sent skall dock sluta din vandrings lopp.

Aldrig, jag sade, o ängel, af nåd
ömkligt jag tänjer min lefnadstråd.
Tungt är att vandra i lifvets dal,
höjden jag älskar, för den är mitt val.
Gif mig, o ängel, gif njutning och strid;
skördaren gifve sin eviga frid!

11 Maj.

Seglaren på världshafvet.

Det var engång en ö i oceanen fjärran bort i haf, dem aldrig någon främling plöjt. Det var en lycklig ö, en fredlig grönska i det vida blå. Här glänste all naturens prakt i aldrig vissnande behag. Hit hann ej nordens kulna vind och ingen dyster vintersky utgöt sin hvita snödoft öfver ön. Knappt med ett lätt och flyktigt vemod hösten andades på blommorna och flydde sedan skygg för vårens blick.

Och mänskor bodde uppå ön, ett släkte fritt och sällt och gladt. Lik blommans lif var deras lott, att älska och att njuta blott. Och så var deras vandring genom lifvets blomsterdal förutan sorg och saknad där, och döden var för dem en slummer blott, helt litet djupare än den de njöto i sitt lif.

En enda var ej lycklig där, en yngling full af dunkel längtans brand. Han såg mot hafvet jämt. Likt vågens eviga oro var hans bröst. Han sade: »Slumra! icke är det mänskans mål, ej hennes högsta, djupa, sanna lif. Här slumrar anden i naturens armar sött och såsom drömmar irrande i dunkel lefve vi. Men jag vill

vaka — o i världen vill jag svärma ut, *vill söka mig en bättre ö!»*

Då redde ynglingen ett skepp och for. På hafvet mötte han ett annat skepp. »Hvart går din väg?» sad' främlingen, som mötte där. — »Jag söker mig en bättre ö.» — »Förgäfves söker du, vänd om, o yngling, vänd! Jag är från samma hem som du, jag sökte samma mål som du, jag sökte i det toma blott, fann aldrig mina tankars hamn. Nu vänder jag igen; vänd äfven du!» — »Nej, sade ynglingen, jag äger kraft att söka långt, att irra länge utan ro; jag vänder ej, farväl!»

Och vida gick hans väg i blåa öknar bort. Allena var han nu, allena med sin tysta längtan blott. Och lång var vägen. Då kom han ock till land och sökte där sin ö. Men där var jorden kall och hård, och onda mänskor bodde där. Dem styrde lidelserna blott och genom deras hjärtan foro vilda stormar. Då grumlades det friska hoppets källvåg uti seglarns själ. »Ack bättre, sade han, var på min barndoms ö. Dock vill jag sträfva stadigt än.» — Och han for vidare och ankrade i mången hamn och sporde invid mången strand om där ej fanns hans drömmars ö, men utan framgång ständigt.

Sist när han rest i många år, kom han en sommarkväll till stranden af en blomklädd ö. Här var ej storm, här var ej strid, i löfven susade en fläkt, i källan sken en rosensky och herdars milda sång ljöd ner i dalens lugn. Men öfver lund och källa flöt förklarad glans från himlen ner; den flöt ock öfver honom, som här landsteg nyss. »Gläd dig, min själ,» utbrast han då,

»jag funnit mina drömmars ö, den bästa jorden har.»
— Och uti tårar flöt hans blick.

Men genom tåren såg han nu en bild så kär. Det var hans faders hydda ju, det var hans barndoms gröna dal, han kände dem. »Ha!» brast han ut och ljus gick opp:

»Jag seglat jorden kring.»

13 Maj.

Månkartan.

Finns uti naturens riken någon älskligare syn, än augustimånens öga, glimmande vid skogens bryn, när en pelare af silfver darrar i den klara sjön och en sakta dyning gungar mot den blomsterklädda ön?

Kom, min flicka, kom, du ljufva vandrerska i kvällens stund! Stöd emot min axel kikarn och betrakta månens rund. Låt din tankes oskuld flyga bort till evighetens ro. Där så skola våra andar fjärran i en framtid bo.

Bort från köldens oceaner[1], stormarnes och regnens fejd[2], skall vår lätta julle segla till en evigt solklar nejd[3], där i fridens stilla vikar[4] böljor utaf nektar[5] slå och mot ymnighetens stränder[6] alla jordens kval förgå.

Ser du sjön därborta, dödens djupa, underbara sjö[7]? Där så skola lifvets sorger som de lätta vågor dö. Och i drömmens spegelbölja[8] borta där vid sko-

1. Mare frigoris. — 2. Mare nubium, M. humorum, M. imbricum, Oceanus procellarum. — 3. Mare serenitatis. — 4. Mare tranquillitatis. — 5. Mare nectaris. — 6. Mare foecunditatis. — 7. Lacus mortis. — 8. Lacus somniorum.

gens bryn vålnader af jordens minnen skola skämta för vår syn.

Sen så stiga vi på bergen, glimmande i solens sken, nämnda efter jordens vise, hvilkas andar bo där ren; och med onämnbara känslor se vi på vårt forna hem uti jordens mörka dalar, älska och välsigna dem.

Men du vill ej mera skåda, du betäcker kikarns rör. Syns så dyster evigheten? Räds du, arma barn, därför? O så lef, du jordens blomma, lef din korta blomstertid; och din oförvissneliga kärlek göm för stjärnors frid!

—

Kärlekens dualism.

(Antiteser.)

1. O lilja hvit! O stjärna ljus!
O stråle klar i jordens grus!
O barndomsängel ren och skär!
Mitt hopp du var, min ro du är.

2. O ros i glans! O drufvoglöd!
Min fröjd, mitt kval, mitt lif, min död!
O fina, dödligt ljufva doft!
Jag andas in ditt gift, ditt stoft.

1. Ditt öga är blått som himlen.
2. Ditt öga är svart som en skön åska.
1. Frid och oskuld stråla mildt kring dig.
2. Blixt vid midnatt, outsägligt herrlig är du!
1. O morgonstrimma, herrlig blir din dag!
2. O aftonsky i eld och guld, du bådar storm.
1. För god för denna världens synd är du.
2. Glans i mitt lif! Jag älskar dig i döden.
1. Ej rodna, älskade! lätt som en fläkt min kyss din läpp berörde.
2. Förskräcks ej, purpurflamma! Eld törstar efter eld. Min kyss på dina läppar brann.

1. Du hvita lilja, o min dag i glans!
O stråle skär i lifvets dunkla våg!
Försonande, förklarande och blid,
fall lik en aftondagg på hjärtats strid!

2. Kom, röda rosenglöd! Kom, midnattsstjärna klar,
med outsäglig fröjd och outsägligt kval.
Skyhöga purpurvåg i lifvets vilda sjö! —
I flammor går mitt lif — fall öfver dem — och dö!

8 September.

År 1839.

Den flydda.

O du som med dagen i väster mig flydde,
jag såg dig ej åter, när morgonen grydde;
när aftonen sjönk öfver dalarna ner,
jag såg dig ej mer.

Du flydde med vågen, som skummande svällde;
lycksaliga lugnet tog åter sitt välde
och vågen förgick, men, o älskade vän,
du kom ej igen!

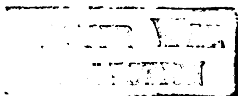
Du sjönk med de stjärnor, som bleknat i våren;
de vårliga vindar med blommor i spåren,
de buro dig bort som en stråle i skyn;
då skymdes min syn.

Då lyftes mitt öga, och himlen var mulen
och hafvet betäckt af en dimma så kulen
och jorden i vårdräkt så sorgsen och tyst,
som döden hon kysst.

Du, du hade slocknat. Daggpärlornas droppar
begreto din flykt uti rosornas knoppar,
och fågeln i lunden med smältande röst
sjöng saknad och höst.

Och fågelen finner i kvällen sitt näste,
men jag är som molnet på himmelens fäste,
jag söker min stjärna. O älskade vän,
när kommer du än?

16 Juni.

Till Emma.

O vor' jag ett minne — och bands ej af tid,
och finge beständigt dig följa;
och finge begjuta din lefnad med frid,
din graf med välsignelser hölja;
och gömma ditt lif i min vårdande famn
och lära en värld att ditt älskade namn
med tårar af kärlek besköljа!

O vor' jag en tanke — och bands ej af rum,
och fing' i ditt hjärta mig dölja;
och finge dig leda, där stigen är skum,
och, där hon är slipprig, dig följa;
och lysa din väg genom skuggornas land
till sällhetens evigt förklarade strand
öfver tidernas brusande bölja!

November.

Fingerräkningen.

Nog minns du, söta Hilda, än den kvälln
i vintras, när det var så kallt därute
och pappa kom från sta'n i vargskinnsfälln,
men brasan sprakade så klart på hälln —
jag önskade, att där ännu vi sute. —
Vi hade icke träffats på ett år,
och mycket ändras medan tiden går.

Sybågen den stod längesen i vrån,
pianot stängdes. Du tog respiraten
och delte pepparkakor ut och rån
åt syskonen, som skreko långtifrån
af glädje åt den rara läckra maten.
Sen sköto vi två stolar hop så tätt
vid brasan, och så blef det en duett.

Ack himmel, hvad det mycket händt ändå
på detta år — vårt sjuttonde, min söta!
Han hade kommit — *han* och *han* också;
han hade uniform med uppslag blå;
men *han* var rest, kanske att *henne* möta!
Han visst bedyrat det var ingenting,
men gissa bara! Jo, han bar en ring!

På balen har han dansat först — Med hvem?
Med dig? — Ånej, med långa mamsell Fager.
Sen med Charlotte ... och har knappt sett på dem!
Men mig så bad han att ej fara hem ...
Då kom herr Kruslund, han som är så mager ...
— Men kottiljongen? säg; du glömmer dig.
— Ja den? Han dansade ju den med mig.

Och hvad han sade? — Å, det har jag glömt ...
— Omöjligt! — Af den lilla rosenbusken
uti mitt fönster har en knopp han gömt;
om visan, som jag sjöng, så har han drömt,
och ... då skrek mamma: kom, nu väntar kusken ...
Han höll min kappa, räckte öfverskon
och stod på medarna till Långa bron.

Och sen den andre? — Expediten? — Ja.
— Å, kära du, han hade ren fått korgen ...
— Kadetten? — Ja nog är han söt och bra,
men kammarjunkarn kan jag ej fördra ...
— Och löjtnanten? — Han tog ett glas i sorgen ...
— Och gamla rådet, gör han än sig söt? ...
— Ja rådet, vet du, är och blir ett nöt.

Du log, jag log. Och sen begynte vi
på fingrarna att räkna allt tillsamman:
vår första barndoms lilla sympati
och sen hvar tjusfull dröm, som gått förbi:
den första, andra, tredje, fjärde flamman.
Men tänk vår häpnad, när uti en vrå
satt lilla syster Lise och hörde på!

Så sutto vi långt i den sena natt
och biktade vid brasan så förtroligt
hvar hemlighet, som än vårt hjärta gladt,
hvar sorg, som myror i vårt hufvud satt,
och, Hilda, visst var det gudomligt roligt,
men kanske när *den rätte* kommit har,
för honom ha vi ej ett finger kvar!

År 1840.

Farkosten på vågen.

Skyhöga vågor vandra
i djupa sjön,
den hvita fradgan stänker
mot dagen skön.

En liten farkost gungar
på bölja sval;
än når han höjdens himlar,
än djupets dal.

Än öfver ljusa skyar
han skridit tyst,
där klara stjärnans stråle,
hans bölja kysst.

Än uti dunkla dälder,
han slungats kring,
i skönaste korallers
uddhvassa ring.

Så har den arma irrat
    väl mången dag;
den djupa sjön är lifvet,
    farkosten jag.

Men kärleken är böljan,
    som brusar än,
och Emmas öga stjärnan,
    som kysser den.

—

Intet vet jag.

Intet vet jag,
vill mycket
och kan intet,
hoppas mycket
och tror intet.
Ett vet jag:
att jag intet vet;
ett tror jag:
att hopp kan svika.

Veta! Veta!
törst i mitt lif,
hur skall en droppe
svalka din brand?
Längtan du höga,
suck du djupa,
hur skall ett joller
tysta din röst?
Droppe af kunskap,
sväll ej så stor!
Joller af lärdom,
ej högljudt bli!

Du är dock intet.
Förstår du, lilla,
förstår du, späda,
tynande, trånande
visdomsblomma,
att du är intet!

14 Mars.

Valdemars hemlighet.

Därborta, så långt fågeln flyger och solen ser och tanken hinner på ett ögonblick eller två, därborta i en gård som du icke känner, bor en som du icke vet.

Där är en sjö, en lund, en slätt, en skog, en kyrka, en by, kanske också en stad; vid den sjön, i den lunden, på den slätten, utanför den skogen, invid den kyrkan, i den byn eller staden, där bo många vackra flickor dem du aldrig sett, och bland dem en som du aldrig anat.

Nu gissar du redan. Hon är en morgon i Maj. Du känner henne; hon är en konvalje som doftar, en skön ton som sväfvar bort öfver en stilla sjö. Vet du icke ren hvem jag menar?

Hennes väsen är så ljuft; augustinattens mildaste stjärna är icke mer himmelskt klar. Nu har du redan hennes bild, som natt och dag går lik en förklarad stråle genom den sorgsna skymningen af mina tankars natt

Har jag icke sagt dig hennes namn? Jag vill säga dig det. Det står skrifvet i stjärnorna af en sommar-

himmel, i vågorna af en blank stiltje på hafvet, på första bladet af hjärtats förseglade bok. Nu vet du det.

En dag mötte jag henne i en lund utan namn, där hon gick bland blommor utan tal. Jag sade henne hvad ingen visste, hon gaf mig en blick som ingen såg. Nu vet du hvarom vårt möte var.

En skalk ville utspionera min väg till henne i morgongryningen. Han lade ut snaror för vindfläktarna, han gillrade nät för månstrålarna, och när han hade lyckats att fånga tusende fläktar och tiotusende månstrålar, så hade han ännu icke sett ett enda grässtrå böjdt af hennes fot, när hon flydde mig.

Jag har ett palats af diamanter och rubin; därinne bor den allraskönaste fé, och hvar dag kan jag se en flik af hennes stjärnströdda mantel inne uti det innersta. Men om jag sade dig hennes namn, skulle palatset störta och fén förgås som ett stjärnfall i rymderna. Däraf kan du se att jag gärna yppar min hemlighet för alla.

Men ack, den bränner, den bränner som en vårsol bränner de sprickande löf och de af kärlek svällande rosenkalkar. Den måste i dagen, lik bubblan, som stiger upp från den omätliga grunden af ett milsdjupt haf, och i samma ögonblick hon kommer i ljuset, brister hon. Du djupets gömda, ack alltför länge fördolda skönhet, skulle jag icke se dig med vällust brista?

Min brud heter — låt mig se, min brud heter den namnlösa, den formlösa, den ljudlösa, den outsägliga — hvad jag älskar henne i slöjan af en hemlighets tätaste,

rosenomdoftade natt! Stode hon här och jag kysste hennes läppar och du såge det, skulle jag dö, ja dö af sorg öfver att det onämnbara tagit gestalt och gått att spilla sin heliga glans bland färgspelet af jordens blommor. Och du tror ännu att jag vill dölja henne!

En morgon tidigt andades jag narcissernas ånga, den vemodigt ljufva, och jag sade till mig själf: det är hon! Då hörde jag omkring mig ett löje bland liljor och löf, mig tycktes de sade till hvarandra: nu veta vi hvem hon är, det är hon! Jag förskräcktes för dessa susande ord och för mig själf, att jag yppat hvad de väsenlösa, evigt tigande drömmar förgäfves sökt utforska. Jag flydde långt bort, och jag lofvade mig det, att aldrig grumla min anings skimmer med ord som röja det outsägliga.

Nu vet du allt, och hvad vill du sedan mera?

Du, som jag älskar utan namn, utan form och utan ljud, o jag vet dock så visst att du icke är den döda tomheten, den blotta förnekelsen af det som de brännande hjärtan gärna trycka fast till sig, omklädda med fager hy och varmaste blod. Jag vet att du är lifvet, skönheten och kärleken, och likväl kan ditt väsen icke fångas inom dessa ord och inom några ord. Du flyr mina läppars uttryck såsom det högsta och skönaste ständigt flyr undan en jordisk famn, och hade jag fångat dig, skulle du förgås. Men jag fångar dig icke, du outsägliga! jag utsträcker icke min hand att fasthålla dig. Och likväl står du mig ständigt nära: natt och dag ser jag ditt strålande anlete tätt vid mig, och framför mig sväfvar din bild, hvarthelst jag går, som ett

fladdrande sken. Känner jag dig? Ack ja, min själs visshet, det är du. Ditt väsen låter icke binda sig af doft, färg och ton, men det genomskimrar dem alla, deras skönhet är ingenting annat än du. Blommor, bilder och ljufva sånger — skulle jag se dem alla dagar, älska dem, minnas dem och likväl icke förnimma dig i dem?

Långt, långt mer än dem alla är du; och jag skulle ej känna dig?

Augusti.

Dröm och verklighet.

»De flydda ungdomsminnen, de äro drömmar,
som slockna bort likt stjärnor i morgonljuset,
de ila bort som bubblor på tidens strömmar,
men guldet, det är tyngst och blir kvar i gruset.
Se, lifvet ilar framåt med lösa tömmar,
allt flera änglaröster dö bort i bruset,
allt svalare blir hjärtat och mera fruset,
och allt, hvarför en mänska i tiden ömmar,
det dör i tiden bort, och det är blott drömmar.»

När dessa ord mig vännen, den kloke, sade,
då kände jag hur frosten, lik vinterdrifva,
omkring mitt varma hjärta sin kyla lade.
»Och är ditt guld så tungt, så må kvar det blifva
på bottnens grus och sökas med stör och spade.
Och är mitt hjärta fruset, hvem skall det lifva,
om icke tro och kärlek sin ro det gifva,
om icke änglaröster och drömmar glade
sin milda skönhet ge? Var det så du sade?

Ty lifvets dröm och vaka, hvem kan dem följa?
En fin omärklig linie är mellan båda:

svårt är att skilja himmel från fjärran bölja,
och verklighetens gränser kan ingen skåda.
Hvad lifvet än må blotta, hvad det må dölja,
i drömmars skum, som brister i ständig våda,
jag skådat evigheten sin glans förråda,
då allt det guld, som floden och hafvet skölja,
med all sin tyngd förgängelsens nyck setts följa.»

—

Våra julidagar.

Var det en dröm? — En morgonstund, då än
all jordens oro hvilade, jag gick
i vida världen ut med mina tankar.
Mig ledde anden till ett okändt berg,
ifrån hvars spets det finska fosterlandet
med sina tusen sjöar, skär och vikar,
med sina slätter, berg och gröna dalar
och sina fjortonhundratusen hjärtan
låg öppet för min blick därnedanför.

Var det en dröm? — Hur ofta full af sorg
jag hatat *rummets* tvång — och längtansfullt
igenom *tidens* töcken vågat blicka!
Nu låg det hundramila landet där,
och det förflutna vandrade däröfver.
Jag såg dem vålnadslikt däröfver gå,
de flydda dar, hvars sol för sekler nedgått.
Jag såg århundraden, likt molnets skuggor,
som öfver slätten fly, däröfver ila.
Och fruktan grep mig, där jag värnlös stod
på en sekund i tiden och såg ut
i töcknen af en tid som ren förbleknat.
Då såg jag släkten vandra öfver jorden,

uppå hvarandras hälar trampande,
än störtande och än fullkomnande
hvarandras verk. — Jag såg ett härdadt folk
med rastlös flit i långa seklers lopp
sin näring suga från naturens bröst
helt nära där det upphör själft att klappa
och, utaf ödet ställdt på gränsen, bygga
kulturens bålverk emot nordens is,
och östanut för bildningen en brygga.
Där komma vilda skaror. Svärd dras ut,
och hjältar blöda, dem ej dikt besjungit,
ej minne gömt. Där trampas fältets skördar,
där härja eld och pest och hungersnöd;
men nya skördar gro ur blod och aska
och nya släkten växa hastigt opp.
Där komma fläktar från den nära polen,
den bleka döden går i deras spår,
men Gud är nådig än och nästa år
står fältet axbetyngdt i middagssolen.
Så under mödors tyngd och seklers strider
det trogna folk arbetar jämt och lider.

Se denna trakt — hur vild i all sin skönhet!
Den har ej yxa röjt, ej plog berört;
på denna sjö har endast svanen simmat,
till denna strand kom blott en törstig elg,
och endast ulfven lopp på dessa stigar.
Kring klippan kryssar örnen, mätt af rof,
och uti klyftans mörker brummar björnen.
Och såg du nånsin där ett mänskligt spår?

Men snart i dessa ödetrakter hamnar
en flyktig stam, af krigets fasor jagad

åt högan nord; befolkad blir den jord,
som ser den gamle Väinämöinen födas
och vittne blir till denna ordets makt
och denna underbara runosång,
som mäktigt tjuste himmel, jord och haf
och länge genom sekler genljud gaf.

Dock se! den nya läran, i sin vandring
kring världen, når ock Finlands gömda strand,
den fromme Henrik blir dess främste tolk,
och under på hans graf dess sanning styrka.
Bort vika långsamt hän de gamle gudar,
och ur katolicismens tunga prakt,
ur trånga cellers natt, med sällsam makt
aflägsna dagars aning redan ljudar.

Den fylldes opp! I Peder Brahes tid,
i grefvens tid, den ljusa dagen steg
på Finlands horisont och med sin klarhet
belyste berg och dal och fält och sjö.
Nu växer visdom uppå deras strand,
nu tolkas skriftens djup och lag förklaras,
nu räddas månget lif af konstens hand,
nu löses tankens tusenåra band
och filosofens teser käckt försvaras.

Var det en dröm? — Där lågo våra tider
med sina hvälfningar i tankens värld,
med sina vilda femtiåra strider,
och sina än till hälften dragna svärd.
Men i vårt land var lugn. Ack mången gång
var lugnet kvalm! — Nu gick en sakta vind
från forna dar förfriskande däröfver

och väckte minnen opp, dem tiden söfver.
De voro månge där som oaflåtligt
den nya tidens bild för ögat höllo,
berömde högt dess rikedom och prakt;
men ack! hvarthän än våra blickar föllo,
tillbaka drogos de med sällsam makt,
till fädrens grafvar — än ej Finland glömt
sin skuld till desse män dem jorden gömt,
ej glömt att dock det ädlaste vi njuta,
vår hela bildning liksom sångens luta,
ej utaf vansklig furstenåd vi fått;
den var de goda fäders arfvelott.
Hvad de med möda sådde vi uppskära,
vår frukten är, men deras all vår ära!

I ädle, hvilkas hugkomst dagen väcker,
välsignad vare eder gömda mull!
den kära jord, som edra ben betäcker,
af eder mödors frukt är redan full.
Hvarhelst i hyddors famn, dem friden hägnar,
sin fria blomma bildningen oss ger,
sin första bön till Gud den unge egnar,
den andra blir en tacksam suck till er!

6 September.

Villande vägar.

O Gud, min Gud, förbarma dig i natten!
Min själ har natt, fast lifvets morgon randas,
min ande törstar, räck mig lifvets vatten,
ty jordens dryck med dödens floder blandas!
Fast lifvet ler och skön är ungdomsskatten,
till jorden trycker mig den luft jag andas,
och himlens stjärnor slockna bort i natten.

I töcken går jag; vägen jag ej finner,
som till din kärlek går igenom världen;
mig villar jordens glans, som snart förbrinner,
jag kan ej trampa rosorna på färden,
och därför aldrig fram till dig jag hinner.
En stjärna lik i djupet utaf fjärden,
din herrlighet jag ser och aldrig finner.

I dina armar, Gud! i dina armar
jag hvila vill. Min själ är trött till döden,
och lifvets lust mig outsägligt harmar;
förbrunnen är den vilda ungdomsglöden,
och jag vill dö, om du dig ej förbarmar.
Om du mig flyr, skall jag förgås i nöden;
o Gud, min Gud! jag flyr i dina armar.

2 November.

Tårarnas makt.

Leo kom hem från vida världen och satte sig på tufvan vid stranden, där han ofta lekt som barn. Elin sade: Hvad tänker Leo uppå i dag?

Leo sade: Minns du ännu en morgon då vi voro mycket små och vår mor hade gått till staden för att köpa kläder och band, men Elin var gången ut till sina lamm i lunderna? Och Leo, som ej hörde sin mors spinnrock surra, sprang upp från den lilla bädden och fann dörren obevakad. Då smög han ut på den vackra ängen vid stugan och var mycket glad. Ty öfver honom var himlen och fjärlarna och under honom var jorden och blommorna och han såg det täcka och det glada af dem alla. Alla löf på grenen, alla strån på marken, alla klippor vid stranden hade en röst och en tunga, de sade honom sina hjärtans tankar, han förstod dem alla, fåglarnas kvitter och humlornas sakta surrande på johannisblomstren, alla, alla förstod han, som hade de ägt en själ lik hans själ och ett hjärta likt hans hjärta. Ett enda förstod han ej, det var de silfverklara pärlor, som glimmade mot dagen i konvaljernas hvita kalkar. Hvad månne pärlorna betyda? frågade han, och konvaljerna sade: *tårar*. Tårar? det enda förstod ej Leo då.

Men i detsamma sken solen klart öfver topparna i lunden och konvaljernas tårar doftade bort i rymderna.

Åter efter många år gick Leo ut ur stugan en kväll när solen rann ned, och sitter nu på tufvan under tallen och ser mot hafvet, där vågorna gå. Och åter glimma pärlorna i konvaljernas kalkar, men blommorna hafva numera ingen röst att tala. Flor har fallit öfver all naturens barndomsglädje, de vackra örter, de glada fåglar tala ett främmande språk, de ha inga tårar för Leos sorg och för hans glädje ha de inga löjen mer, de äro stumma, hemlighetsfulla och det är slut med den förtroliga leken mellan honom och dem. Nu förstår dock Leo hvad tårarna äro, lifvet har gjort honom förtrolig med dem, sorg och glädje hafva lärt honom att älska dem; deras makt är stor. Ty vindarna kasta mycket stoft i blommornas kalkar; däraf förtvinar deras skönhet och deras glädje dör. Tåliga stå de med sin rot i jorden; de få ej gå bort att bada sig i källan. Men himlen gråter öfver dem sitt regn och sin dagg, för att bortskölja stoftet; så blifva de rena genom tårar, blifva glada och ljufva intill dess de vissna.

Tårarna, o Elin, äro himlens välsignade gåfva ofvanefter åt jordens sorg. I människoögat glimma de vid lifvets morgon och vid dess afton klarast, middagen förtorkar dem ofta, de försvinna under dagens tunga och hetta. Äfven människan står med sin rot i jorden; hon får ej rycka sig lös från den och gå bort till källan att två sig hvit. Utan källan kommer till henne ofvanefter i tårar; så blir hon utan sin förskyllan ren.

—

År 1841.

Ängelen och skyn.

Kvällsolen sjönk i hafvet, och skyarna flöto sakta bort öfver bergen. En ung ängel gick bland molnen och lekte med aftonens rosor. Skön och hvit var den ljusa gestalten i skyn; blå himlar logo i dess ögon, strålar fladdrade som lockar kring dess panna, och i lockarna glimmade stjärnor likt daggdroppar, fallna på mörkgröna löf i sommarkvällen. Öfverallt där den sköna ängeln gick, där flöt i dess spår en bred fåra af ljus, och skyarna rodnade rundtomkring af kärlek.

Men på långt afstånd sväfvade en ensam sky; dess kärlek visste ingen af, på den föll ingen blick. Och natten kom. Då kände sig skyn så ensam, vemod böljade i dess bleka dimmor, och den smalt uti tårar. Dessa tårar föllo allt ned, och det var vår på jorden. Hvar helst då tårarna föllo, där upprann knopp vid knopp, blomma vid blomma, rosor, konvaljer, violer och förgätmigejer i lunderna.

Den sköna ängeln gick i lunden och andades säll och tacksam konvaljernas doft, men violerna fingo en

plats vid dess änglahjärta; där vissna de aldrig. Ängelen sade till konvaljerna: Hvadan är du, ljufva doft, från hvilken salig källa rann du opp?

Konvaljerna sade: Vår källa är en tår, den gret en ensam sky i går...

Då kysste ängelen dessa blomstertårar och såg mot himmelen, men af skyn fanns intet spår. Och ängelen gret... öfver all förgäten kärlek, hvars ensliga tårar obemärkt falla för den älskades glädje...

—

Napoleons återkomst

i December 1840.

Det går ett rykte kring världen än,
så sällsamt klinga de orden:
århundradets man har stått upp igen,
hans namn flyger åter kring jorden;
han kom ur den hårda klippans famn,
han kom öfver hafvet till älskad hamn,
till bragdernas valplats i norden.

O när han for från sin äras land
och böljorna gingo så höga,
då brast hans hjärta på enslig strand
och Frankrike sökte hans öga.
Där satt han stum på sin lyckas graf
och såg mot det vida, det vilda haf;
hans sorg visste världen föga.

Och solen sjönk uti hafvet ned,
och böljorna glänste så röda,
som ville de säga: den glans du spred
skall tyst uti natten förblöda.
Och natten kom efter dagens kvalm,
och vindarna bröto den höga palm;
den store sof hos de döda.

Han sof under ensliga klippans häll,
den sista än af hans länder;
hans kämpar sofvo på Spaniens fjäll,
på Nilens slammiga stränder;
de sofvo i Rysslands blodiga snö,
och Leipzig såg dem i skaror dö
för segrande oväns händer.

De som ej sofvo, som lefde sen
för fredens tama bedrifter,
de sörjde att icke bo i en
af Waterloos tusen grifter.
I grafven gick deras stjärna ned;
blott trötta ryktet en stjärnglans spred
kring bleknade minnesskrifter.

I stoftet blödde den franska örn,
hans vinge var genomskjuten;
molntämjarn i världens sista hörn,
han kände sin åskvigg bruten.
Och hatet slet utur ryktets famn
hans stora, hans stolta, hans starka namn
och stoden, af koppar gjuten.

Förgicks så släktet, som sett hans fall
och stänkts med blod af hans strider;
hans äras dånande vapenskall
förnummo de unga tider;
de reste på nytt hans minnesstod,
då klappade unga bröst af mod —
till seklets middag det lider.

Nu går ett rop öfver dal och fjäll:
gif Frankrike hjälten åter!
Och Albion lyftar klippans häll,
sin graf den store förlåter;
han ilar igen till sin äras land,
och Frankrike väntar på Seinens strand
och jublar af stolthet och gråter.

Fast stum, han talar så mäktigt än
med minnets dånande tunga;
och Austerlitz' åskor dundra igen,
Marengoblixtarna ljunga.
De grånade kämpar med ärrigt bröst,
de höra som förr hans manande röst
och känna sig plötsligt unga.

Den gamla tid står så brännande varm
de nyfödda släkten nära;
det glöder en längtan i deras barm
och stormarna blifva dem kära.
All tidens oro slår upp i svall,
men hjälten hvilar så lugn och kall,
han vet ej af all sin ära.

Väl var hans ära som blod så röd,
en storm, han gick öfver världen;
väl var han rik på tårar och död,
där han gick den segrande färden;
men grafven renat hans ryktes glans,
och Frankrike vet ej ett namn som hans,
och ej hans like bland svärden.

Då vill jag ej mera sörja.

Mången längtan har mitt hjärta
och mitt öga många blickar;
blickarna som dufvor flyga,
dufvorna som falkar ila,
falkarna som örnar stiga,
örnarna slå ned på rofvet,
rofvet kan ej undfly örnen.
Örnen irrar i det vida,
öfver vida hafvets bölja,
hafvets bölja drifs af vinden,
vinden kommer ned från himlen,
himlen höljs af mörka molnet,
molnet kastar skumma skuggor,
skuggorna min själ betäcka.

Du min vackra, väna, varma,
du min fjärran flydda flicka,
o att här inunder lönnens
lugna skymning skön du sutte!
O att här vid hafvets höga,
vågomhvälfda vik du vore,
och att här i milda månens

skimmersköna sken jag finge
vänligt vid ditt hjärta hvila!

Men du dröjer långt därborta,
hvilar långt i ödemarken;
ensam uppå enslig tufva,
uppå ljungens bleka blommor
blundar nu min blyga flicka.
Och jag hvilar här allena
under lugna lönnens skymning,
under lindens lätta sus och
under hvita häggens vällukt.

Stjärnan, som i skyar skimrar,
frågande uppå mig skådar,
vikens vågor hviska vänligt,
vinden spörjer hvad jag sörjer,
hvarför jag så ensam hvilar?
Och jag lägger handen på min
längtansfulla barm och beder:
gif igen min flydda flicka,
gif min blyga blomma åter!
Låt mig här i hennes ögas
glans mitt ögas ömhet spegla,
här vid hennes hjärta gärna
all mitt hjärtas suck försaka:
då vill jag ej mera sörja
aldrig mer allena klaga!

20 Maj.

Sankt Henrik.

Inför Guds tron i stjärnornas höga sal
snart i sjuhundrade år Sankt Henrik stått
och bedt sin brinnande bön för Finlands folk.
I blod och nöd sju vingade sekler gått;
Gud ensam räknar tårarnas bittra tal,
som obemärkta fallit i enslig bygd
vid krigets ofärd, i hårda hungersår.
Men tåligt, manligt, modigt, försakande,
ett släkte efter det andra till hvila gått,
tills efter långa sekel af sorg och nöd
den väna freden hägnade folk och land
och fältens skördar, vattnade fordom rikt
af blod och tårar, buro i fröjd sin frukt.

Inför Guds tron i stjärnornas höga sal
med tårar stod den helige Henrik nu.
Bor smärta ock i de sälla andars hem?
Hvi skymmer tåren saliga helgons blick,
som oafvänd i klarhet ser upp till Gud?
O icke förr den helige Henrik gret,
när uti hunger och mord hans folk förgicks.
Ej gret han, när den åldriga tro han lärt

afkläddes Romas lånade helgonskrud
och klostren öde blefvo och icke mer
i andakt bad till honom Suomis folk.
Då stod han lugn i förklarad frid och såg
med fromma ögats förtröstan upp till Gud.
Och Gud lät Suomis skönhet blomstra ny,
lät nyväckt tro bli from som den gamla var
och nytänd bildning dagas uti dess sköt.

Nu hvad fördunklar det höga helgons blick,
när skördetunga gulna Suomis fält
och mycket lofvar den unga tid?

Så hör.

Den helige böjer i bön sitt knä för Gud:
Allsvåldige, onämnbare, vredgas du?
Hemsöka fäders missdåd ännu ditt folk,
att du i vrede tager från det din hand?
O Gud, det skymmer. Randas en morgon klar
till tusenårig dag för ditt finska folk?
Hvad tyda tecknen? Skymmer en afton ren
för folkets långa sorgliga barndomsdag?
Bär skyn blott därföre strålens purpurglans,
att solen går öfver all dess glädje ned?
Ack, hafvets böljor svälja en ringa flod,
i hafvets bitterhet dör dess sötma bort;
all himlens dagg kan ej göra den ljuf igen.
Blott du, allsvåldige, skapar dag af natt;
ett ord af dig — och söt är den bittra våg!
Låt ej de många släkten, som hädan gått
i sorg och möda, hafva förgäfves blödt,
arbetat, lidit, hoppats och trofast stridt!

Låt i dess skönt uppblomstrande ungdomsvår
ditt folk ej falla!

Slutade så hans bön,
liksom en helgonblick öfver framtidsdar.
På honom, där han i tårar stod för Gud,
i mildhet hvilade Herrens ögon då,
och Herrens röst öfver honom kom i nåd:
Sörj icke, Henrik, du mitt vittne en gång!
Nog länge pröfvat har jag din kärleks land;
i blod och tårar Suomi tvått sin skuld.
Nu faller aftondagg på dess långa sorg,
nu rinner morgonsol i dess framtid opp.
Ur gömda dalar, ensliga barndomshem
jag kallar folken, strör dem kring jorden ut.
Jag pröfvar dem; jag mäter dem makt och lön.
De äro frön; jag mognadens tid bestämt.
De äro virken, timmer i häfdens skog,
som resning några, andra som underlag.
Men dalen bytes stundom med berget om,
och det förbrukade lämnar det friska rum.
Jag sett ditt folk; det trofast i döden var
och i sin fattigdom rikt på kärlek dock.
Fördenskull vill jag lyfta det högt en dag
och gifva det nåd att mitt starka vittne bli.
Det var en klippa; varde ett hälleberg.
En bäck så ringa; varde en mäktig flod.
En plog i öknen; varde mitt rika fält.
Ett sken i natten; varde ett herrligt ljus.
Ty dagen kommer; skuggorna vika bort,
och de som bott i den mörka sorgens dal,
de skola bida, vaka, strida och hoppas fast,

tills stunden kommen är och jag kallar dem
till lönen, segern, äran och palmerna.

Stod så i glädje där han i sekler stått,
inför Guds tron i stjärnornas höga sal,
Sankt Henrik vittnet. Tiderna rinna hän.
I går, i dag, i morgon han står ännu
i lof och bön för sitt ädla finska folk,
att skogens klippa varde ett hälleberg,
att ringa bäcken varde en mäktig flod,
att öknens täppa varde Guds åkerfält,
att nattens strimma varde ett herrligt ljus,
att dag må gry öfver sorgens mörka dal,
att dalens söner bide med hopp den stund,
när Herrens stämma ljuder att kalla dem
till lönen, segern, äran och palmerna.

29 September.

Beethovens långtans-vals.

Hvi flyr du så fjärran mitt längtande öga?
Hvi lockar, hvi tjusar, hvi gäckar du mig?
De höstliga skyar på blommorna snöga,
hvi knoppas ej våren ånyo i dig?
Förgråten, förgäten,
jag söker förmäten
o sällhet! förgäfves, förgäfves din stig.

Jag druckit din nektar i lysande salar,
jag hviskat åt tärnan ditt tjusande namn.
Jag andats din doft i de blommande dalar;
förgäfves! Du flyr från min älskade famn.
Du sväfvar som töcken
från tårarnas öken
och flyr till de eviga stjärnornas hamn.

År 1842.

Kantele.

Nu en saga vill jag sjunga;
hvem vill höra på min saga?
Månne björken? Månne tallen?
Månne lundens blommor alla?
Björken har ej tid att höra,
tallen mycket har att göra,
blommorna ha nu ej öra.
Selma, du min smultronblomma,
Aina, täcka tusensköna,
sätt dig här i vackra lunden,
lyss på mig i aftonstunden.

Liten dikt vill jag berätta;
den har jag i skogen funnit
som ett hjortron uppå tufvan,
som en blomma gömd i ljungen.
Funnos äfven andra blommor,
vårens döttrar, silfverklara,
himmelsblå och underbara.
Men jag tog den allraminsta,
tog den blekaste af alla,
och i henne låg en pärla.

Var det dagg af morgondimman?
Var det blott en halfförgäten
enslig tår, i tysthet gråten?
Ingen vet. Men skogens ljufhet,
dalens doft och ödemarkens
tysta sorg i den sig speglat.
Pärlan spilldes ned på tufvan,
tufvan började att knoppas,
grönska, blomma, längta, hoppas;
tufvan log i färger bjärta;
sorgsna tufvan var mitt hjärta.

Så om kantele är sången:
gamle, vise Väinämöinen,
den evärdelige sångarn,
vredgades på Kristusbarnet,
sjöng åt sig en kopparskuta
och for hädan öfver tidens
skumbetäckta flod till dunkla
fjärdarna af evigheten.
Men sin kantele, sitt ljufva
strängaspel af flickans lockar,
och de höga runosånger
lämnade han kvar på tidens
öde, stormuppfyllda stränder
till en evig fröjd för Finland.

Kantele, det glada spelet,
låg på tufvan, låg förgätet
långt i Finlands ödemarker.
Tusen vintrars snö och tusen
vårars milda grönska bredde
skiftande sitt dok däröfver.

Vinden vandrade i skogen,
öfver tufvor, öfver toppar.
Kantele, det ljufva spelet,
började i vinden susa:
Ve mig, arma, ve mig, glömda!
Granens barr uppå mig falla,
skogens ruskor mig betäcka,
mossa växer ur min sida,
ogräs mellan mina strängar.
Ve mig, längesen förgätna!
Fordom var det annorlunda,
då jag bars som barn på armen
invid starka hjältars hjärtan.
Starka hjältars stora hjärtan
slogo högt i hårda barmen,
tärnans sommarmilda öga
tindrade i tysta tårar,
när i mina strängar stormen
susade och vattenfallet
stänkte högt och skogen spelte,
lärkan sjöng och blomstren lyddes.
Ve mig, alltför länge glömda!
Jord och himmel har jag skapat,
holkat hafvets djup och lodat
bottenlösa mänskohjärtat;
men förlamad är min trollmakt,
brustna äro mina strängar,
döda äro mina sånger,
vissnade, förströdda alla,
som om hösten löfven falla
med en vintersnö i spåren,
när det än är långt till våren.

Gingo många män i lunden,
många män, som röjde skogen;
sågo tufvan, sågo tallen,
vintersnön och vårens grönska,
kantele blef ingen varse;
hörde stormens sus och fallets
sorlande och lärkans driller,
kantele dock ingen hörde,
ingen än dess strängar rörde.

Kom så en och kom en annan,
kom med ljusnad blick i lunden.
Sångens lingon fann den ena,
och dess hjortron fann den andra,
och en sprungen sträng den tredje;
men den fjärde fann med undran
bitarna af strängaspelet.

Sade bitarna: hvem smider,
arma stycken, oss tillsamman?
Hvar är smeden? Hvar är smedjan?
Hvar är släggan? Hvar är städet?
Städet är ännu ej hamradt,
släggan är ännu ej smiden,
smedjan är ännu ej murad,
smeden har ej dagen skådat.

Kom så en och kom en annan,
kom en man i vadmalsjacka,
redde slägga, städ och smedja,
smidde bitarna tillsamman,

smidde dem långt mera starka,
bättre, skönare än nånsin,
och där blef en doft i nejden,
som när öfver gamla häggen
milda majregn sakta dugga,
kala grenar hastigt grönska,
gröna grenar hastigt knoppas,
knopparna slå ut i blommor,
blommorna så ljufligt andas
och med vällukt vinden blandas.

Kom så en och kom en annan,
kommo Runotars förtrogne
älsklingar med ljusa lockar,
togo kantele från tufvan,
stämde nya, gyllne strängar
och begynte nya runor,
nya runor, längtansfulla,
kärleksrika, underbara,
himmelsblå och silfverklara.
Och där blef en klang i nejden,
som när på den dunkla grenen
sjunger Satakielinen,
skogarna så sakta susa,
forsarna så stilla brusa,
vindarna med undran tystna
och de tusen blommor lyssna.

Hvem är han, som smidde Väinös
kantele så ny för Finland?
Hvilka äro de, som stämde
underbart dess nya strängar?

Säg ett namn, du milda saga,
sedan säg mig ock de andra,
att jag må de kära namnen
hviska ut för mina lunder.
Mina lunder skola glädjas,
löf och gren af kärlek susa.
Namnen hviska de åt vinden,
vinden för dem sedan längre,
hviskar dem åt insjöns vågor,
insjöns vågor oupphörligt
hviska dem åt sina stränder.
Så i vågomsusta Finland
skola tusen lunders blommor,
tusen sjöars vågor ständigt
säga om de kära namnen,
att de aldrig mer förgätas,
aldrig, aldrig dö, så länge
vind och våg i Finland sjunga.

Nu så hören mina lunder,
hören, vind och vackra vågor,
sagan har mig namnen gifvit,
och jag ger er dem för evigt:
smeden är *Elias Lönnrot*,
strängarna *Franzén* har spunnit,
Runeberg lät högt dem klinga;
högre ha i Finland inga
sångare och sånger hunnit.

15—16 April.

Röda och hvita blommor.

Såg du henne bröllopsdagen?
Sköna voro anletsdragen,
men som vårens hvita stjärnor,
o så bleka voro de!
Och jag såg en sällsam dimma
öfver hennes ögon simma,
och hon log så outsägligt,
som de sällas skuggor le.

Jag till henne gick och sade:
O var glad ibland de glade,
på din kind låt lifvets lycka
strö sitt rosenskimmer än.
Blek är sorgen, blek är döden,
kärlek älskar rosenglöden,
glädjen klär sig helst i rosor:
o så var min ros igen!

Och hon log så djupt och sade:
Många blommor bär den glade,
röda blommor, hvita blommor;
hvita blommor gif åt mig!

Lifvets lätta fjärillycka
vill i rosor helst sig smycka;
sälla hjärtats tysta glädje,
i narcisser klär hon sig.

Och nu ser jag henne åter:
våren ler och drifvan gråter,
sorg och löje vikit fjärran
från den huldas anlete.
Och liksom på bröllopsdagen
sköna äro anletsdragen,
men som hvita vinterstjärnor,
o så bleka äro de!

Och här står jag, stum af smärta,
vid den dyras brustna hjärta;
röda blommor, hvita blommor
rinna i min håg igen:
lifvets lätta fjärillycka
vill i rosor helst sig smycka;
sälla hjärtats tysta glädje,
i narcisser klär sig den.

17 April.

Sjömannen vid rodret.

Nej, det går mig ej ur hågen,
aldrig kan jag det förglömma,
hur vid färden öfver vågen
Lottas blickar voro ömma.

Aldrig såg jag henne sådan.
Kall hon var som Nordsjöns bölja,
fräste nog, om hon i vådan
glömt för mig sitt hjärta dölja.

Och jag svor väl tusen gånger
att ge Lotta Löf på båten;
strax därefter jag med ånger
girade till gamla stråten.

Som för en sydväst ej sällan
vimpeln far mot himlens fästen,
så var leken oss emellan:
vimpeln jag och hon sydvästen.

Lilla nålen lik i dosan,
all min längtan fick ej tveka,

hur min skuta vände kosan,
att precis på Lotta peka.

Ja, hur ofta mina tankar
sökte sig till sjöss från hamnen,
där de lågo tyst för ankar
i den klippomhvärfda famnen!

Men de arma väderdrifna
skreko: ror i lä! på stunden,
och med alla segel rifna
sökte gamla ankargrunden.

När jag ändtligt mig bemannat,
for till sjöss, gaf f-n åt resten,
se då blef det plötsligt annat,
och helt spak var nu sydvästen.

När vid skeppets reling sedan
hon ett tyst farväl sågs nicka
— ankaret var lättadt redan —
ja, då var hon täck, min flicka

som en brigg med smärta toppar,
smäckra rår och buktig sida,
från hvars segel regnet droppar,
när däröfver molnen skrida.

Salta äro hafvets floder,
söta voro Lottas kyssar;
nu jag famnar blott mitt roder,
och Gud vet hvart skeppet kryssar.

Tr. 2 Juli.

Eden.

Hon satt vid stranden
och såg i vågen
och kvällen led,
och bortom viken
i aftonmolnet
gick solen ned.

Hon log så himmelskt,
hon var så sorgsen,
så säll ändå:
i morgon hon
vid sin älsklings sida
som brud skall stå.

Han stod vid tallen
och såg i hennes
blå ögon ned
och kysste locken,
som västanfläkten
dref gyckel med.

Han sad' i kvällen
så ljufva ord
och så himmelsblå;
hon sade intet,
men hennes blick
var så vacker då.

Då kom där fjärran
ett barn af synden,
en sorgens mö;
hon såg de unga,
de sälla båda
vid spegelsjö.

Hon gret så bittert,
hon såg så djupt
i sitt hjärta då,
och svor så heligt
att bättre vägar
i lifvet gå.

Och aftonvinden,
som gick i lunden,
han hörde det
och for med eden
till Gud i himlen,
och Gud förlät.

Tr. 6 Juli.

På kullen om våren.

Guds godhet kläder jorden grön om våren
och himlen kläder han i ljus och strålar;
han låter solen le och själfva tåren,
som molnet gråter, han i purpur målar;
hvi höljer han i vårens glada timma
en ädel mänskoblick i dödens dimma?

Han vårdar markens unga blomsterläkten,
värnlösa liljan, som på ängen skalkas;
han skyddar dem, han bjuder västanfläkten
att endast smekande de späda nalkas;
hvi bröt han dig, du unga stam, i våren
och lade vissnad all vår fröjd på båren?

Jag står på kullen, där vår älskling hvilar,
jag frågar himlen och jag frågar jorden,
jag frågar molnet, som i rymden ilar,
men ingen, ingen har ett svar på orden;
de äro stumma alla, grafven tiger,
och dödens dimma öfver kullen stiger.

Han for, den dyre, som en ros i strömmen,
af vågen stulen från den sorgsna stranden;
han flydde ack så snabb som ungdomsdrömmen;
när uti lifvets hetta smäktar anden.
I vårens dar, när alla änglar såle,
han flydde lik en villad morgonstråle.

Frid öfver dem som sofva! — dem som lyktat
i sena ålderns dar den trötta färden!
Frid öfver dem som snabbt i våren flyktat,
en vårsky likt, med kärlek bort från världen!
Lätt hvile öfver bruten glädje mullen,
och ljufligt dofte rosorna på kullen!

På gränsen.

Engång har jag stått på grafvarna och betraktat lifvets skönhet. Sorg hade fallit som ett flor öfver allt jordlifs glädje, men himlen skickade en vind som lyftade florets flik, och bortom den såg jag det sköna, ädla och herrliga le åt förgängelsen, som krökte sig vid dess fot lik en orm i vanmakt. Förgås, hvad är det?

Så länge jag älskar, lefver jag i en omätelig värld, jag vet det och jag är rik. Hvarför skulle jag minnas att jag är ett grand?

Jag älskar skogen och hafvet, det djupa lugnet och den vilda stormen i båda. Sol, stjärnor och skyar, norrskenet, ljungelden, slagregnet, det högsta, det herrligaste, fullt af strid, seger och ljus, allt det mäktiga och stora i himmelen och på jorden, allt det täcka och ljufva i detta lif, daggen på dalens blommor, vårens tjusande längtan, ja, jag älskar dem, och därför äro de mina. Hvem är så rik som jag?

All världens herrlighet, all rikedom, all makt, all ära, all glädje strö ut för mig sin glans, vänskapen sitter

vid min sida, kärleken breder mot mig lycksaliga armar och ser på mig med strålande sälla blå ögon — ja, jag är rik. Men ett enda saknar jag. — Ja, jag törstar; min törst är djup.

Lefvande källa, som ensam svalkar min andes längtan, hvar skall jag finna dig?

Åskorna gå i rymderna, ljungeldar skina, sol, måne och stjärnor skifta för mig sitt ljus, vind och vågor tala för mig sitt täcka språk, och för mig dofta rosor utan tal; men det som i dem är det evigt sköna, det högsta och det heligaste, enheten i deras mångfald, sambandet i deras splittring, ljuset, lifvet, sanningen i dem alla, Guds ande i allt ... för det enda och eviga är jag blind. Mångfalden öfverraskar mig, bländar mig, nedtrycker mig. Du som allt fullkomnar och gör helt i dig, upplys mig!

Jag törstar mycket. För min själs ögon breder sig stundom öknars sandhaf; jag söker sanningens källa, som upprinner i öknen. Men vinden bortsopar mina spår i sanden och för till mig de outsägligt ljufva dofter, som åter locka mig bort från ökenstigarna. Mina rosor se på mig, narcisserna vinka mig; deras kärlek gör mig blind, men säll. Hvad skall jag välja? Ögonblickets lust och skönheten splittrad i färgade strålar, eller vishetens eviga lust, som, lik ljuset, är det spriddas sammantag och svalkan för den törst, som förtärde mig?

Emanuel Svedenborg.

Ja, kvar står gåtan evigt oförklarad,
städs ny, städs gammal, lik en våg i hafven,
och kvar står frågan evigt obesvarad:
hvad bidar anden och hvad döljer grafven?

Hvar anings sken, som lik en ljungeld blänker,
hur tvärt det slocknar i den svarta natten!
För hvarje blick, som djupet når, sig sänker
ett förlåt skumt — och dold, som förr, är skatten.

Det suckar och det klappar i det stumma,
det tysta hvalfvet inom fängselmuren;
men fångens sköna ögon äro skumma,
och gallret skymmer för hans blick naturen.

Likt morgonstrålar, som ur molnet bryta
och vida nejders taflor rosenfärga,
så skimrar *anden* öfver tingens yta,
men djupets dunkel kan han ej besvärja.

Hur varmt han hela världen genomletat!
Han spanat örnens flygt i skyar höga,
han myrans vägar i det tysta vetat,
och blommans stilla groning såg hans öga.

Mest dock han sökt sig själf i världen vida;
i allt han lösa sökt sin egen gåta,
han hört sin egen röst i stormen kvida,
och sett sin bild i källans böljor gråta.

Dock, hur han än kring jord och himmel svärmat,
han funnit allt, men ej sig själf han funnit;
hans egen skugga blott hans bild har härmat
och — när sin famn mot den han sträckt — försvunnit.

Djupt är den vises leende, när stilla
han efter färden slumrar in om kvällen
och ser sig om på dagens långa villa,
och lifvet sjunker, som en sol bak fjällen.

När all hans *kunskaps* sköna bubblor brista
och han förlorad står, lik våg i hafven,
var *tron* hans första goda, blef hans sista,
och tron allena segrar öfver grafven.

—

Vid älfmynningen.

Kom, vackra silfverbölja,
kom bort till vida hafvet,
att där ditt flöde dölja,
förgätet och begrafvet,
och glömma bort dig själf —
kom, sköna, klara älf!

Din himmelsblåa moder,
den ljusa höjdens källa,
hvars svala pärlefloder
ur bergens klyftor välla,
och i hvars spegel ner
den klara stjärnan ser,

hon sände ut ditt flöde,
att själf en väg sig bana,
att skapa själf sitt öde
och själf ett mål sig dana;
hon gaf dig lifvets lott:
att strida, strida blott.

I klippans hårda vagga
du växte upp så härligt,
du slog din hvita fragga
mot fjällens damm förfärligt,
och för din makt med hast
den starka klyftan brast.

Hvar vår, när öfver jorden
den sorgsna drifvan grått,
du, plötsligt jätte vorden,
din lugna bädd förlåtit
och brottats vildt ibland
med furan på din strand.

Sen har du, långt från fjällen,
i stilla dalar susat;
blott svanens färd i kvällen
din spegelyta krusat,
och strandens blommor tyst
din vackra hvirfvel kysst.

Och i ditt blåa öga
sig lundens fägring målat,
och ur din barm den höga
azuren återstrålat,
och lifvets skönhet all
har lett i din kristall.

Nu skynda att ditt flöde
i hafvets sköte dölja!
Hur lik ett mänskoöde
din saga är, o bölja!

Hur lik i nöd och strid,
i skönhet och i frid!

Säll den, lik dig, förklarad,
med himlen i sitt sköte
och spegelns glans bevarad,
sitt öde går till möte
och sjunker ljus och blid
i evighetens frid.

Tr. 19 Oktober.

När hafvet brusar.

Jag stod på det stormiga hafvets strand. Högt ofvan mig
jag hörde susande granars röst, så sorgelig.
Där hviskade saknad i lundens löf, och vinden for
med sorg öfver doftande blommors prakt. Ett dunkelt flor
af vemod låg öfver dalens frid, på fältets vår,
och källans öga darrande sken, likt brusten tår.
Men vågorna brusade högt och vildt. Det vida haf
i aftonrodnaden glimmade likt en tårhöljd graf,
hvars rosor skimrande sommardagg med silfver strött.
Ett tält af glödande skyars brand, högt purpurrödt,
i kvällen hvälfde sin dôme af eld öfver vågens brus,
och solens gnistrande skifva sjönk i ett haf af ljus.

Där bortom strålande vågors glans i kvällens brand,
där står en förgäten ensam graf uppå hafvets strand.
Där göms min vän, den i förtid flydde — min kärlek all:
han hvilar under en mörkgrön tall vid hafvets svall.
Han gick som strålen stilla går ned i aftonskyn,
när nattens stjärnor tindra alltren vid skogens bryn
och längtan suckar i dödens dal. —
Min älskling, kom!
Kom åter! Eviga afsked glöm, vänd åter om!

Se lifvets skönhet vinkar dig hit och vårens glans!
På stranden räcker hon dig, som förr, sin myrtenkrans,
din bleka flicka. Vännen i tårar står bredvid
och bjuder handen, som aldrig svek i lifvets strid.
Där stodo många på hafvets strand, när bort du drog,
och kastade blommor i vågens brus, dem vågen tog,
gaf aldrig igen. Du dyre, kom också till dem!
Du glömde för mycken sällhet kvar i jordens hem.
Kom snart, kom snart, ty dagen lutar till natt alltren,
snart sjunker lifvets ilande fröjd, och hoppets sken
i väster slocknar, drömmarna fly, och nornors tråd
i ljufvaste sällhets stund klipps af förutan nåd.
Kom snart! I dag slå rosorna ut sin sälla doft,
i dag är vår — i morgon kanske är våren stoft,
och lifvets heta brännande lust, ack innan kort,
hafsdimman lik, försvinner i blåa rymden bort..

År 1843.

Sången.

Så är sagan nu om sången,
så det ädla Suomifolket,
så den vise barden säger:
sången är af sorg upprunnen,
men af sång är glädje vunnen.

Långt i fjärran ödemarkens
vindomsusade, förgätna,
sorgsna mo, vid insjöns stränder
och den höga åsens branter,
står en koja, gömd och ringa.
Låg är kojan, hög är furan,
högt är forsens dån, och mäktigt
mer än alla mänskotankar
slår naturens stora hjärta.

Runotar, den ädla sångens
höga moder, bor i kojan,
bor allena, bor i armod,
bor i sorg och bor i längtan,
sällare än lyckans skötbarn,

rikare än kungadöttrar,
icke heller alltför ensam.
Många spår till kojan leda,
lätta spår, som vända tyngre,
med ett sviket hopp, tillbaka.

Kom en dag en munter yngling:
»Frid med dig, du sångarmoder,
diktens ädla fostrarinna!
Länge dina spår jag följde,
sökte dig i stadens vimmel,
sökte dig i bygdens lekar,
sökte dig i tärnans löjen
och vid bägarns rand förgäfves.
Nu, o moder, ett mig lofva:
lär mig sångens gudagåfva!»

Runotar, den ädla sångens
höga moder, log och sade:
Fann du icke mig i staden,
ej i bygdens glada lekar,
ej i tärnans lätta löjen
och vid bräddade pokalen;
hvarför kom du hit till öde
tufvans ljung och vågens flöde?

Sade ynglingen: O moder,
vid din härd vill jag förblifva,
dina furor vill jag slöjda,
tusen år jag stum vill lyssna
här på dina tusen sånger
och den första och den sista
djupt uti mitt minne rista.

Sade sångens visa moder:
Tusen år kan du förblifva,
tusen sånger kan jag gifva,
och den första och den sista
kan du djupt i minnet rista.
Och dock kan jag dig ej lofva
sångens goda gudagåfva.

Sade ynglingen bedröfvad:
Öppen är min själ, mitt öra;
hvad skall jag, o moder, göra?

Sade Runotar, den visa:
Gå allen i ödemarken,
göm en sorg· uti ditt hjärta,
då skall sången ro dig gifva,
självmant dina läppar lifva.
Sången är af sorg upprunnen,
men är sångens gåfva funnen,
si, så är din sorg försvunnen
och odödlig glädje vunnen.

8 Februari.

Ut till hafs!

Stjärnorna se ned i djupen;
öfver fjärden glider slupen,
och hvarenda fridlös våg
somnat från sitt pilgrimståg.

Ut till hafvet, ut till blanka
ökenfjärdar flyr vår planka,
och vår gröna barndomshamn
sjunker tyst i nattens famn.

Du som sitter vid min sida,
o hur sorgsna, o hur blida
dina ögon höja sig
ifrån hafvets rymd till mig!

När du lutar dig i natten
öfver lugna fjärdens vatten,
djupets stjärnor le i krans,
Aina, kring din pannas glans.

Och jag ser de sällas öar
glänsa bortom lifvets sjöar,
och jag ser, vid himlens rand
äger hafvet ock en strand.

Tr. 1 April.

Stockholm.

Det var en dag
utaf ljus och strålar
och gladt behag;
det var ett lif,
sådant skalden målar
till tidsfördrif.

Det var en stad
mellan höga branter
och vågors bad.
En grönska mild
såg från alla kanter
i sjön sin bild.

En bimmel blå
göt sin klara höga
strålglans därpå,
och varmt och godt
glödde solens öga
på stad och slott.

Och folket där
hade mycket roligt
bland allt besvär;
det var så lätt,
det var så förtroligt —
så var dess sätt.

Det var ändå
ej i forna tider
alldeles så;
ty folk och land
skifta, hvad det lider,
allt efter hand.

Då var det strid
uppå dessa stränder,
där nu är frid. —
Svärd buro ju
dessa svenska händer,
som leka nu.

Med bister håg
stod en kraft, som, vaken,
i härnad låg.
Från Björkö våg
styrde svarta draken
till ledungståg.

En kämpaätt
spillde blod kring världen
med styrkans rätt;
och det var här

som den slipat svärden,
mot dessa skär.

O Mälarstrand
hur du skiftat öde
allt efter hand!
Din glans är bytt,
dina kämpar döde —
och allt är nytt.

Så tänkte jag,
när sig solen sänkte
midsommardag;
men om ej rätt,
om ej sant jag tänkte,
förlåt mig det.

Förlåt mig det,
o du Mälarbölja,
så ljuf, så lätt!
Den vackra stad
dina vågor skölja,
den är dock glad!

Jag älskar den,
jag de minnen aktar,
som bor där än,
och varm i håg
jag din lek betraktar,
o Mälarvåg!

Tr. 26 Juli.

En värld i spillror.

En enda bön begärde jag om våren;
ett var mitt hopp, min längtan var en enda,
i hvarje dröm från glada ungdomsåren
log öfverallt emot mig blott en enda;
i hvarje bild jag fann de sälla spåren
af mina drömmars ljufva vän, min enda.

Jag var så rik: ett svar på tusen frågor;
millioners stjärnors sken var blott ett enda;
en enda voro oceanens vågor,
och alla blommors milda doft en enda;
blott som en enda glödde vårskyns lågor,
och lundens stämmor klungo som en enda.

Nu har den brustit uti stycken många,
den sköna värld, som fordom var en enda;
nu kan jag skilja hvarje blommas ånga
och hvarje stjärnas sken, förr blott en enda;
hvar lundens ton kan skildt mitt öra fånga,
och färg och våg ej äro mer ett enda.

Nu kan jag räkna hjärtats slag och alla
dess tusen böner, icke mer en enda;
nu har jag namn för de begär som svalla,
jag räknar dem och glömmer ej ett enda;
men mina drömmar ser som löf jag falla,
och borta är mitt hjärtas ro, den enda.

—

Led mig.

Guds heliga hand, som leder världarna, led mig!
Guds starka arm, som uppbär himlarna, led mig!
Jag ser din ljungeld, Herre! min själ förskräckes
inför din vrede. Hämnande allmakt, led mig!
Jag hör din åska, hör dina stormar brusa;
omätelig är din makt. O Herre, led mig!
Ty jag är intet, ringa, lik rö som sviktar,
förtrampad mask på din sköna jord. O led mig!
En vink af dig, och min varelse all förspilles
lik morgondimman bort i det toma. Led mig!
Förglömd af dig, jag famlar i ändlöst mörker,
går vill på vägen, som till dig för. O led mig!

Hvem är din lefnads ljus?

Och hade jag allt godt,
och hade icke dig,
hur bitter vor' min lott
på jordens sorgsna stig!
Och satt jag stolt och hög
och hade gods och gull,
och hade icke dig,
hur arm jag kände mig!

Och vor' jag god och vis
och ägde kunskap all,
och hörde jag mitt pris
i tusen återskall,
och såg mitt namn i glans
klart strålande och stort,
och hade icke dig,
hur glömd jag kände mig!

Hur blef min sällhet du,
mitt hopp, min enda ro?

Hur blef du mig så ljuf,
hur kunde jag det tro?
Se, jordens dal är mörk,
en skugga är mitt lif,
men ljus är blott hos dig —
o kom och blif hos mig!

Där i den skumma natt
de varma ord jag bad,
jag högt af häpnad spratt,
en röst invid mig sad':
Hvem älskar du allen?
Hvem är din lefnads ljus?
Till hvem flög bönens ljud,
till flickan eller — Gud?

25 September.

Kärlekens parabol.

Han satt vid vackra stranden, i höga poppelns skugga, på bänken invid häcken, han satt vid hennes sida, den mörke Julianus. Hon satt invid hans sida i klara aftonsolen, och underbart de glänste, den vackra Ainas ögon. Men boken, den hon läsit, förgäten låg i gräset.

Då sägs att Julianus har länge sett i Ainas stjärnklara ögon in. Och när i dem han funnit sitt eget väsen åter förskönadt och förklaradt, då har han lett lik solen, som ser i källan ned. Sen har han sakta lindat den vackra Ainas lockar omkring sin hals och frågat: *hvad månne kärlek är?*

Då har den skälmska Aina ej sagt ett ord, men pekat uppå den nära häcken, som blomstrade i vällukt; uppå den yngsta rosen en gyllne fjäril satt. Men sen har fjäriln flugit, och Aina har sig ångrat, och lutat lätt sitt hufvud mot älskad barm och frågat med stumma ögats längtan: *hvad månne kärlek är?*

Och då har Julianus sitt öga vändt från flickan till smala strömmens fåra, där uppå skilda stränder två

smärta björkar stodo, och sina kronor båda de fast tillsamman lindat och, djup och strid som lifvet, flöt strömmen under dem. Men sen har stormen kommit och skilt de bådas kronor, och ynglingen och flickan med blicken sökt hvarandra och frågat blad och blommor, och frågat vind och vågor, och frågat jord och himmel: *hvad månne kärlek är?*

Och då har solen sjunkit i dunkla västanskogar, och då har svalka fallit från gyllne aftonhimmeln, och då har daggen regnat på rosenhäckens prakt. Den föll i klara pärlor och tvenne pärlor möttes på yngsta rosens kalk. I skepnad af en vindfläkt Guds ande gick i bladen, han rörde daggens pärlor, de glänste mot hvarandra och sjönko så tillsamman i outsäglig skönhet och kunde aldrig skiljas, ty båda voro ett.

Det har han sett med glädje, den ädle Julianus, och det med namnlös ömhet den vackra Aina sett. De sett all jordens skönhet, all himlens glans sig spegla i dessa pärlors klarhet, och aldrig mer de frågat: *hvad månne kärlek är?*

Tr. 7 Oktober.

Hvarför gret du?

Du Ainas älskade öga, hvarför gret du?
Du blåa glänsande himmel, hvarför gret du?
Se, lifvets brusande ström vid dina fötter
sig lägger lugn och strålande. Hvarför gret du?
Omkring dig sorgernas tigrar stilla hvila,
som lamm så spaka. Älskade, hvarför gret du?
Hat, afund, vrede, gamar som hjärtat tära,
i dufvoslummer sofva de. Hvarför gret du?
På afstånd kvida förskjuten kärleks suckar;
dig sviker ingen, ingen. O hvarför gret du?
Som aftonfläkten går öfver späda rosor,
så lätt din stig du vandrar. Säg, hvarför gret du?
Lik vattenliljan, i lifvets stilla fjärdar
du ömt dig speglar. Älskade, hvarför gret du?
Hör du ej fågelns röst i den dunkla skogen;
han sörjer och gråter aldrig; hvarför gret du?
Gud hägnar markens blomster; tro mig, han vattnar
din späda förhoppnings stängel; hvarför gret du?
De lyckliga, de som vandra i morgonglansen,
de le, o Aina! Svara mig: hvarför gret du?

14 Oktober.

Hans handske.

När han stod invid min sida,
hur hans ögon voro blida,
hur hans blick var outsägligt
stolt och ljuf och herrlig då!
Och hur varm i valsens yra
kände jag hans hand, den dyra,
och hur darrande och saligt
kände jag hans hjärta slå!

Och hans röst jag aldrig glömmer,
och hans ord jag evigt gömmer;
tusen ord jag sen förgätit,
hans jag ej förgätit har.
Jag förstod hans blick, den stumma,
hur hans sista minnesblomma,
hur hans enda lefnadsglädje,
hur hans sol, hans lif jag var!

Och det var den sista gången . . .
Sedan njöt jag glädje mången,
mången gång jag sedan valsat,
men ej nånsin så som då.

Ty han sofver under kullen,
och den mörka, mörka mullen
hvilar på hans ädla hjärta,
och det fick för mig ej slå...

Men jag honom minns, den glade,
när han kappan på mig lade,
hur min hand han sakta tryckte,
djupt i mina ögon såg...
Och hans handske föll och glömdes,
men jag vet nog hvar den gömdes,
och jag vet på hvilket hjärta
den alltsedan troget låg.

Och jag vet ett sorgset öga,
som i lifvet glädes föga
och som dock i smärtfull glädje
glänser, när det handsken ser.
Jag en flicka vet, som stilla
under tårar kysst den lilla,
hvarje morgon, hvarje afton,
när för slumrarn tyst hon ber.

12 November.

Julpsalm.

Det mörknar ute, och vindens brus
far öfver de dunkla dalar;
natt faller öfver den armes hus,
den rikes stolta salar.
Hvar är det ljus,
det klara, som oss hugsvalar?

I dödens skugga, där än vi gå,
vi blinda och sorgsna alla,
hvar är den stråle vi hoppas på,
som skall i vår skymning falla?
Hvar ljusna må
den nattliga himmel kalla?

De eviga stjärnor stråla klart
i däldernas dunkel neder.
Af festliga ljus ett underbart,
ett glänsande sken sig breder.
Kom snart, kom snart,
du enda ljus som oss leder!

Snöflingan därute frusen far,
kring backarna vinden skenar;
månn' sparfven varmt uti boet har,
och skatan i björkens grenar?
Små fågelpar,
hur väl jag er alla menar!

Men brasan brinner så varm på häll
och ljusen skina så klara.
O det är visst, att i kväll, i kväll,
i kväll vill ett barn jag vara,
så glad och säll
i gladaste syskonskara.

Guds mörker ljusnar i klarhet då,
Guds ovän ej får oss fresta;
de heliga änglar med ögon blå
i arma hyddan gästa;
det är ändå
af alla jular den bästa.

20 December.

År 1844.

Vintervisa.

Vind och hvita vågor
stredo nyss på sjön;
blåa bryggor blänka
nu kring öde ön.
Smidig skida skön
öfver slätten slinter.
Vacker är vår vinter
och så frisk är snön.

Aftonsömnig solen
syns och morgontung,
skumma skuggor skymma
Suomis hed och ljung.
Folkets håg är ung,
stålfast är dess sinne.
Gladt vår pärta brinne!
Sjung en visa, sjung!

Det var skarpt i skogen,
där jag högg i dag,

rim i håret hängde,
som en björn var jag;
det tog friska tag.
Nu den långa kvällen
här vid heta hällen
sjunga vi i lag.

Sjung de gamla runor,
dem vi än ha kvar,
sjung hur godt och trofast
finska hjärtat var;
sjung om flydda dar,
sjung om dar som stunda,
tills vi trötta blunda,
pärtan slocknat har.

11 Januari.

Folkmelodier.

Min vän är den bästa, förmer än de flesta,
han vill mig gästa, ej fresta, men fästa,
min vän är den enda, den kända, mig sända,
vill utan ända mig vända till frid.
Min vän ej sviker, ej fiker, ej viker,
han gör mig riker för evig tid.
Min vän är härlig, förfärlig och kärlig,
evigt begärlig i hjärtats strid.

Kom du min bästa, min enda, min kära,
kom att mig gästa, omvända och lära!
Hjärtat må brista, men icke dig mista,
kom du min sista, min brist all fördrif!
Du är mig nära, min kära, min ära,
kom att mig lära dig svära mitt lif!
Kom att förströ den förödande glöden;
trogen i nöden och döden mig blif!

Midnatt 13—14 Januari.

Den sextonårigas tankar.

7 April.

De liljor i dal
de förde en gång
fåfängeligt tal,
när tiden blef lång:
»Hur vackra ändå
vi äro, vi små,
långt mer än den släkt,
som fjolåret väckt!»

Nytt år sedan kom,
de liljor i dal,
de växlade om
men ej deras tal:
»Hur vackra ändå
vi äro, vi små,
långt mer än den släkt,
som fjolåret väckt!»

Det hörde en ek,
som lyssnat i skog

på blommornas lek,
han sade och log:
»Hvar vår är sig lik,
på skönhet så rik;
men allt går det tal
bland liljor i dal.

För människohopp
så nya hvart år
slå tankar i knopp
som liljor i vår.
De komma, de fly,
de tjusa, de bry;
den nyaste är
den skönaste där.»

Så Lina har bytt
båd' tankar och år,
det sextonde flytt
för evigt i går.
Sorg, glädje och allt
ha växlat gestalt,
»men allt går det tal
bland liljor i dal.»

På hoppets dag.

Stig upp på bergen! Lifvets morgon randas,
och dödens dimmor vika bort ur dalen;
ty ungdom bor uti den luft du andas,
och hälsa bor i skummande pokalen.
Töm hoppets dryck! Af ingen sorg den blandas,
och i dess sötma snart fördunsta kvalen.

Stig upp på bergen! Säg farväl åt natten,
hvars sista sky af morgonstormen jagas,
hvars sista is förgås i vikens vatten,
hvars sista stjärnas sken alltmer försvagas;
och hälsa dagens ljus, den ädla skatten;
bed, att för land och folk det ock må dagas!

Bed, att, så långt som Finlands bygder sträckas,
i frid dess skördar gro, i fröjd uppskäras;
bed, att till lif dess alla blommor väckas,
att ingen må af dolda matkar täras;
bed, att dess trogna hopp må aldrig gäckas,
att aldrig må dess fasta mod förfäras!

Bed, att det dagas! Än är natt och dimma
från fordomtid utöfver månget sinne;
bed, att de nya tiders morgonstrimma
för oss må gry och ej i moln försvinne;
bed, att på våra furor sol må glimma
och sagan ensam gömma nattens minne.

Ty nu är vår, nu uppgår hoppets stjärna,
en maj för jorden och en maj för anden;
nu redo fälten stå för korn och kärna,
och redo stå de unga bröst i landen.
Där sås den skörd, som Finlands hopp skall värna;
där ljusnar dagen, och där brista banden.

Tr. 1 Maj.

Lärkröster i Maj.

O du lummiga lund!
O du skuggande skog!
O du äng i din älskliga vår!
Ljuf är rosornas röst,
jag förnimmer den nog,
och jag liljornas löjen förstår.

O du vänliga vik
med din speglade sky,
med din silfveromstrålade strand!
I din glimmande glans
runor randas och fly,
jag dem läser i lugnet ibland.

O du seglande svan,
o du sångare säll,
du som sjunger i skimrande sjö!
I din sång är ej sorg,
och ditt kval har en kväll;
mina sorger din sång skall förströ.

Går en vind öfver våg,
öfver grumliga grund,
öfver böljorna brusar en by,
då ler vårsol på vik,
stillar stormen på stund,
och de fladdrande fläktarna fly.

Ty hvar vinter har vår,
och ett hopp har hvar höst,
och all midnatt i morgon förgår.
Jag vill tro på en sol
och på rosornas röst
och på ängarnas älskliga vår.

Tr. 25 Maj.

Sång,

tillegnad de den 21 Juni 1844 promoverade
filosofie magistrarne.

I välljud talade Suomis första vishet;
o att dess sista finge i välljud dö!

Vid fjärran stranden af enslig insjöbölja
de mörka furor raggiga stå och bistra;
från deras grenar drifvan i tårar halkat,
när sena våren andades mildt på dem.
De moderlösa döttrar af döda drifvan,
de klara pärlor darra ännu på barren,
när österns skära skimrande morgonstråle
sin hulda skönhet speglar i deras dagg.

Vred, fraggig häfves den morgonsvala böljan,
ty vingstark fågel har slagit ned på fjärden,
nattburen storm har huggit sin klo i viken
och silfverspeglarnas täcka bilder flytt.
Men stumma, stela, stilla de stå i stormen,
de bistra jättefuror i djup begrundning;
vid deras fötter vågen i vanmakt hvilar,
i fläktens ljufhet vingade vinden dör.

På helga jorden, fordom ett offerställe,
de stå likt hamnar af de förgångna dagar;
likt gråa tempel, spetsiga, branta, dunkla,
de skåda ned på flyktiga tiders lek.
Omkring dem växla, slocknande gnistor lika,
de blyga blomster, de stolta mänskotankar,
och vårens vällukt och vinterns hvita drifva;
men deras gröna lockar de gråna ej.

Nu villad vind med sin vingspets rör de starka,
nu andars suckar susa i täta barren,
och ord förnimmas i pärlströdd furukrona,
dem sagan endast och sången tyda ut.
Hvad för hvarandra tälja de mörke skogsmän?
Månn' forntids vålnad hviskar i dunkla grenar?
Likt hemska suset förr i Dodonas ekar,
månn' vinden talar en fjärran framtids ord?

Från stormomsusade furors gröna grenar
jag samlat orden, orden i vinden strör jag,
som sunnan kringströr löfven i blåögd majnatt,
när allt det gamla lämnar det unga rum.
Förgätna, spridda, vissnade kring de kastas;
men rika skördar frodas där de förmultnat,
löfrika lunder, älskliga, späda blommor,
på hvilka vårsol med modersglädje ser.

* * *

Det är evigt unga ordet,
ordet, som i fordomtima
susat öfver skär och sjöar,
öfver öde ökenskogar,

öfver dal och fjäll och floder:
sången är all vishets moder.

O du ljufva, underbara,
dunkelgröna, morgonklara
Suomiland! du runorika,
sagosköna sångar-amma!
Hvadan fick du sångens flamma,
vishets goda gudagnista?
Kulna dina dagar randas,
sorgsna dina hedar skimra,
skumma äro dina skogar,
arma dina söner alla;
men din sång är varm som solen,
mera mild än molnets måne,
rikare än aftonrodnan
och det guld, som morgonstrålen
strör i blåa Saimaböljor.
Vise äro dina hjältar;
ordets makt, den underbara,
är allena allt i alla
och allt våld för vishet viker;
allt, som andas, ler och lefver,
allt, som död och dvala döljer,
för den vise nederfalla;
sångens makt tillbedja alla.
Sången byggde fästets båge,
smidde höjdens höga stjärnor,
kvad i klippan sol och måne,
kvad dem sen i granens grenar.
Af ett ägg, oändligt litet,
det, näst intet, allraminsta,
sången jord och himmel gjorde;

ur sig själf hur rikt den skapat
i de höga högtidsstunder
världen och dess alla under.

Nu så hör en dikt om sången:
hvadan Suomis vishet stammat,
hvadan sångens guld och silfver,
hvadan all dess milda mångglans,
all dess doft bland drifvor danats.
Dikten jag från fjällens isar
och från hedens ljung har plockat,
lagt därtill ett sus af furan,
litet majdoft ifrån ängen,
litet guld från insjöns speglar,
litet silfver ifrån källan,
dalens grönska däremellan.

Så de gråa barder sjunga,
orda efter dem de unga:
»En i sänder kommer natten,
en i sänder ljusnar dagen,
ensam föddes Väinämöinen,
den evärdelige sångarn.»

Vuxen, lik de grekers vishet,
sprang han fram ur styrkans sköte.
»Föds om natten, andra dagen
smider sig en halmlik fåle....
Red i Väinögårdens lunder,
uppå Kalevalas moar....
Red så ut på hafvets yta,
på de vida öppna fjärdar....
Där han böljorna begrundar,

där med ord han holmar skapar,
låter grund och klippor födas.»

Ej din vagga sången vetat,
ej, du fallne runofader!
sagan dina stigar letat;
spårlös var din väg, som vindens,
och ditt mål, som molnets, fjärran.

Nya vågor gå i hafven,
nya vindars sus i skogen,
nya stämmas sångens strängar
och ett ljud däröfver flyger:
uti ödemarker östan,
uti svala sunnanskogar,
i Altai, vid jordens hjärta,
folkens gyllne barndomsvagga,
Väinögårdens lunder voro,
Kave Ukkos hemlands moar.
Dädan öfver vida slätter,
öfver hafslik hed han ridit,
»där ej vätas hingstens hofvar,
hästens leder fuktas icke».
Där, af onda pilar sårad,
i sexhundra år han vräkits,
hit och dit sjuhundra somrar,
irrar kring väl åttahundra;
allt från Kem i fjärran öster
intill Kymmene i väster,
floders böljor han begrundat,
strött som holmar sina söner,
klippor lika uti fjärden,
tundrans skygge samojeder,

steppens flyktige ostjaker,
i de öde österländer
på det stora hafvets stränder.

Hundra strida strömmar störta
från Altai åt nordanslätter,
från Kin-Shan gå hundra älfvar,
glimmande af guld, till hafvet;
hundra stammar dädan ströfvat
mot de mörka midnattsnejder,
Kalevas, den bistre jättens,
och den vise Väinös ätter,
ödemarkens öfvergifna
sorgsna moln, af vinden drifna.

Kumlen Väinös ätter hölja;
mållös utaf sorg, nu sagan
sitter stum på tschuders grafvar;
sången flyr till Baikals bölja.

Brännande, igenom bergpass
sunnanvind från Schamo smyger;
solen öder ödemarken,
floderna förgäfves dia,
källans modersbröst försinat,
skyarna ej näring skicka,
Baikals stolta cedrar törsta.
Saiga-antiloper smäkta,
tigrarna af törst förtäras.

Vilda fjällens starke Väinö
törstar djupt i middagstimman;
slår en elg och blodet dricker,

men hans tunga svalkas icke;
slår en ulf och blodet slukar,
törsten vill dock icke vika;
kommer andlös till Angara,
Vallmo-flodens blåa bölja.
Flodens bölja solen slickat,
dunstat bort i dy den klara;
vatten äger ej Angara.

Vilda fjällens starke Väinö
vredgades i håg och sade:
Är jag icke stark som stormen,
som ett snöras snabb och mäktig?
Björnens ben som brosk jag bräcker,
hedens hjort på ljungen hejdar;
berget af min fot bär spåren,
skogarna för mig förskräckas.
Hvad mig båtar nu min styrka?
Ej en droppe jag kan skapa,
ringa dryck ej efterapa;
blåögd bäck min törst begabbar,
vatten äger ej Angara,
dunstat bort i dy den klara.

Silfverdufva satt i cedern,
sunnanfågel kvad i grenen:
O du vilda fjällens Väinö!
Unga elgens blod och ulfvens
ej din tungas törst förtagit.
Kände du blott sångens källa,
ordets makt, den underbara,
ej vid stranden af Angara
du i törstens smälek smäktat;

klara floder du ur klippan,
vattensprång ur hällen lockat,
tubbat sen en ek ur tufvan,
gjort i eken gyllne äpplen,
rundt kring eken rika rankor,
hundra drufvor på hvar ranka,
hundra bin på hvarje drufva,
att din djupa törst förljufva.

Sade vilda fjällens Väinö:
O du fågel uppå grenen,
underligt du nu har ordat.
Säg den makt, som jag må dyrka:
hvad är starkare än styrka?

Sade cederns sunnanfågel:
Sång är starkare än styrka;
vishet må den vilde dyrka.

Därpå cederns silfverdufva
sjöng så ljufva ord och ljusa;
sjöng en sky kring Baikal-toppar,
sjöng en klarögd bäck ur klippan,
vatten uti Vallmo-floden;
sjöng en enslig ek på stranden,
uti eken gyllne äpplen,
rundt kring eken rika rankor,
hundra drufvor på hvar ranka
och på hvarje rödlätt drufva
hundra bin så honungsljufva.

Däraf veknar Väinös vrede;
silfverfågeln vill han fånga;

fågeln for med sunnanstormen,
flög sin kos med östanfläkten;
ingen visste hvart den ilat,
hvar i nord den vingen hvilat.

Därpå vilda fjällens Väinö
gick att silfverfågeln söka
i de sorgsna nordanländer,
i de vida västanfjärdar.
Kom till Kem, till hjortars källa:
»Hvar, o hjort, jag fågeln finner,
fågeln som jag länge letat
uti öde östanländer,
sunnanfjäll och skumma skogar?»

Sade hjort vid klara källan:
Just var fågeln här, den ljufva,
flög i dufvohamn med vinden
från Katunja bortåt Tschulim,
bort till Ob och steppens Irtisch.

Vidare gick sedan Väinö,
kom till Tschulim från Katunja,
kom till Ob och steppens Irtisch,
elgars hem vid Om och Tara:
»Hvar, o elg, jag fågeln finner,
fågeln som jag länge letat?
Ej vid Kem, vid hjortars källa,
snappade jag upp den snälla.»

Sade elg vid Om och Tara:
Just var fågeln här, den ljufva,
flög, en svala lik, med vinden

bortåt Ischim, bortåt Konda,
Urals fjäll och mörka urskog.

Vidare gick sedan Väinö,
kom till Ischim, kom till Konda,
mårdars gömslen invid Ural:
»Hvar, o mård, jag fågeln finner,
fågeln som jag länge letat,
sist vid Ob och Om och Tara
och vid Irtisch' våg den klara?»

Sade mård i Urals urskog:
Just var fågeln här, den ljufva.
Flög i svanehamn med vinden
bortåt Kama och Vytschegda,
bortåt lindars flod Suchona.

Vidare gick sedan Väinö
kom till Kama och Vytschegda,
änders älsklingsflod Suchona:
»Hvad, o and, jag fågeln finner,
fågeln, som jag länge letat,
sist vid Ischims våg och Ural
och på Kondas strand i furan?»

Sade and uti Suchona:
Just var fågeln här, den ljufva,
flög, lik Satakielinen,
bortåt Nevas framtidsvågor,
bortåt Ladoga, det vida,
Saimas svala svaneböljor,
Päijännes guldstänkta fjärdar.

Vidare gick sedan Väinö,
kom till Nevas framtidsvågor,
Ladoga, det blanka, blåa,
svanors svala Saimaböljor,
Päijännes guldstänkta fjärdar;
fångar fågeln där i flygten,
bygger sig en bur af silfver,
bringar sedan uti buren
cederns sköna sunnandufva;
lyssnar på dess sång, den ljufva,
lyssnar en dag, lyssnar tvenne;
tredje dagen fågeln sjunger:

O du vilda fjällens Väinö,
hvarför håller du mig fången?

Sade Väinö: Lär mig sången!

Sade cederns silfverfågel:
»Ej de gode gudars gåfva,
mänskors glädje läres icke,
stiger som en stilla stråle
upp ur nattens famn och sorgens,
som en sky i skönhet duggar
svalka öfver öknens sveda.
Gå en kväll, när solen sjunker,
ensam på den öde heden,
göm en sorg uti ditt hjärta,
utaf ingen känd och anad;
då skall sången ro dig gifva,
dina läppar själfmant lifva.
Sången är af sorg upprunnen;
men af sång är vishet vunnen.

Vilda fjällens starke Väinö
gick en kväll, när solen sjunkit,
ensam på den öde heden.
Och hans stora hjärta sörjde,
att Altai och allt dess silfver,
allt dess guld han öfvergifvit,
blott för sångens sorgsna sällhet
och för vishets arma vinning.
På hans läppar då steg sången,
ordets makt, den underbara,
mäktig nog att allt förklara,
allt förvandla, uppenbara;
sjunken sol i skönhet uppstod,
öde hed i blomster kläddes,
hjärtats sorg i sång försmälte.
Nu den vilde Väinö veknat,
nu den vise Väinämöinen
ej mot guld och silfver gifvit,
sången, som hans sällhet blifvit.

* * *

Det var den dikt, som susat i furans krona,
som kvad hur *Sången* lände till Suomistränder,
från folkens höga nordiska barndomsvagga,
från jordens gyllene modersbröst, Altai.
Ur nattlig trollmakt tidigt dess anlet ljusnat;
än oskuldsfull, den växte till männers vishet,
blef stark och skön, inandades seklers bildning
och firar ung sin vårliga fest i dag.

I redo stån, I älsklige Väinö-söner,
dem fosterlandets kärlek till vishet ammat!

I svärjen eden, den edra fäder svurit,
den edra söner svärja med fröjd en dag.
Likt värma bådande morgonskyar, gån I
att arlaregn öfver andens skördar dugga.
Se, landet törstar! Icke däröfver vandren
de skyar lika, hvilka ej vatten ge!

Och tiden törstar. Solen i klarhet nedgått
utöfver dagar då edra fäder verkat,
de stormupprörda, blodiga fält, där anden
i tårar sådde sin rika framtidsskörd.
Det gamla stupar till fall. Hugstore hjältar
en efter annan bäddas i marmorgriften
och gråe vise från Kants och Ehrnsvärds dagar,
och från Porthans, till eviga hvilan gå.

Nu kommit kvalmen. Nittonde seklets middag
står klar och brännande öfver folkens sinnen.
Sirocco-vindar gå öfver hjärtats lustgård
och släktets oskuld rört vid kunskapens träd.
Än ofulländad, brusten, i sig förlorad,
den unga tiden sträcker sin famn mot fjärran,
ett marmorblock, ur hvars kanter anden mejslar
med slag på slag nya världars anletsdrag.

Ljus älskar tiden, ljus den ock redan äger,
så klart, att höjdernas barndomsstjärnor slockna
och vetenskapen, bländad af egen solglans,
till kufvade världar säger: Jag är Gud!
Men dunkla frågor än på dess läppar stiga,
som midt i stiltjen af milsdjupt haf en bubbla
från bottnen stiger och spränger ytans speglar
och fyller rymden med djupets ångor opp.

Natt höljer folkens ursprung. Med kärlek se de
tillbaka dock på de dunkla barndomsdagar;
i minnets svalka glömma de dagens tunga,
sitt hjärtblod gåfve de för sin ungdoms språk.
Vid Irlands strömmar, i Böhmens berg och Ungerns,
går högt det rop att folken må varda unga
af egen lifskraft och kasta från sig den lånta;
det ropet har ekat starkt i Suomis fjäll.

Ett folk! ett land! ett språk! en sång och en visdom!
Från sjö till sjö och från barm till barm gå orden.
Ur egna källor Suomis floder rinna;
ur egna källor rinne dess framtid opp!
Hvi Lönnrot gick att slocknande sånger samla,
hvi gick Castrén att teckna förvridna dragen
af fjärran hedars sorgsna Suomi-fränder,
om ej för ljudande ord: ett folk! en stam!

Det är det steg, som de yngsta tider tagit.
I vetenskapens svurne! I visdomsbröder!
I därutinnan stån framför edra fäder;
i ädel bildning de ädle like stån!
Gån ut med ljus! Än skolen I dunkel finna
i mänskotankars natt och i skumma skogars;
blankt hugge sanningens svärd i edra händer!
Åt fosterlandet vigen dess blåa stål!

Gån ut till seger! Seger behöfver anden;
den kufvat världen; kufve sig själf den sedan!
Frid kommer nog när, likt edra jubelfäder,
I stån med lagern kring ädel silfverlock.

Hell eder, bröder! Äfven i er sig speglat
en stråle utaf det ljus, som Väinö gladde.
I välljud talade Suomis första vishet;
o att dess sista finge i välljud dö!

Demonen.

Ha, står du åter invid min sida, du mörka flicka, min demon du! I dystra natten af kvalen jagad, förblödd, förlorad och söndersliten, jag flydde dig som man flyr för döden, jag flydde dig som man flyr ett samvet, jag velat fly ifrån själfva lifvet, och dock du står vid min sida än!

— Förskjut mig icke, du vilda gosse, o minns vår kärleks mörksköna dröm! O minns de glödande ljufva rosor i nattens dofter och stilla tystnad, o minns de heta, de sälla tårar, och minns den brännande längtans suckar i ödemarkernas aftonstorm!

— Hör upp att mana ur det förgångna den mörka synd, som min frid förödde! De rosor alla och alla tårar, och all min rysande längtans suckar, jag dem begrafvit i Lethes böljor, jag plånat dem ur min lefnad ut.

— Det är förgäfves, du fåfängt strider, den forna kärleks eldröda minnen, de sköna spöken du ej utrotar, de följa dig genom lifvets stigar, i själfva grafven med dig de sjunka, och bort i rymden af evigheter de klänga sig vid din ande fast.

— O om du älskat, om, som du säger, du mig allena ditt hjärta gifvit, jag dig anropar: vik bort ifrån mig, ej mana mera den eld som bränner till aska hela min lefnads frid!

— Förgäfves ber du, förgäfves hotar! Min är du, min i det varma lifvet, min är du in i den dystra döden. För längesedan med heta kyssar jag vigde dig till mitt väsens make, jag fast dig fjättrar, jag dig ej släpper, förrän ditt väsen i mitt förgås.

— Ha, skall jag krökas som mask i stoftet för dig, du demon med mörka ögon! Och vor' du skön som en fallen ängel, och bjöd du mig uti dina armar Mahomas eden, vet, dig jag hatar och dig jag afskyr i evighet!

— Förgäfves ber du, förgäfves hatar! I djupa bottnen utaf ditt hjärta, där bor den makt dig åt mig förråder. Krök dig i stoftet, du viljelöse, fall ned i vanmakt för mina fötter, fall ned och tillbed din herskarinna, tigg som en nåd mina läppars kyss!

— Tillbedja dig... o du gräsligt sköna, du fina dödande stoft och gift!

— Är jag ett stoft, så är jag det skönsta; är jag ett gift, så är döden ljuf.

— Nej aldrig, spöke af synd och mörker! Vik bort från mig, jag befaller dig!

— Kom, dränk ditt grubbel i mina armar; se lifvets blixt, den förgår... o kom!

— Jag är förlorad...
— Kom, rus af sällhet!...
— Mig döden snärjer...
— Kom, ljufva kärlek!...
— O Herre Kristus, mig hjälp och värna!
— Hvad ord! Ve dig, om du än det nämner!
— O Herre Kristus, stå vid min sida!
— Hör upp! O, vill du mig sönderslita!
— O Herre Kristus, jag dig anropar!
— För sista gången min famn jag bjuder...
— O Herre Kristus, din famn mig skydde!
— Ve! ve! ve!...

Hon flyr, den frestande nattens demon, hon flyr för hot ej och ej för böner, för Herrens namn blott den djärfva skyggar. O Herre Kristus, min enda starkhet, se jag är svag lik ett rö som sviktar; i djupa bottnen utaf mitt hjärta, där bor en makt, som mig städs förråder. Så lär mig bygga på dig allena, i dig allena mitt vapen söka! Då för ditt namn skall hvar demon vika; om än hon nalkas så hvit som dagen, en ljusens ängel i anletsdragen, så med ditt namn vill jag henne pröfva, all makt beröfva, och slåss för frid uti lifvets strid.

—

Irrskenet på heden.

Du bleka ros på hedens stig,
du tufvans ljufva ljung!
En enda dag jag älskat dig,
när än min själ var ung.

Jag älskat dig en enda dag,
en enda midnatt blott;
men år förgått, och hjärtats slag
sitt lugn ej återfått.

Två skyars brand i rymden strötts,
två nattmoln duggat ner;
en enda gång två hjärtan mötts,
men sedan aldrig mer.

Jag sökt dig sen i skogens snår,
på hedens sorgsna stig;
ej ljungen bar af dig ett spår,
ej tufvan kände dig.

Ett sken i månlös kväll du var,
en fjärran vådeld lik,
en ljusterflamma mild och klar
på strand af insjövik;

en blixt af sol, en blink af ljus,
ur mörkret runnen opp
och slocknad uti stormens brus
med villan af mitt hopp.

Mörk, mörk var natten, mörk min själ,
när först din flamma sken;
men mycket mörkare likväl,
när hon dök under sen.

Dock . . . hur förslåtligt än du brann,
o nattens ros! jag dig
ej glömma och ej hata kan;
förgät för evigt mig!

5 Juli.

Fotspåret i klippan.

Jag stod vid hällen på branta stranden
af flodens våg;
med stum förundran i hårda klippan
ett fjät jag såg,
ett fjät så tydligt, som uti sanden
man ser ett spår,
när barnafoten i muntra lekar
däröfver går.

De lärde säga, att fordom jorden
som lava flöt;
sen vid dess svalning ur vida rämnor
graniten sköt.
Om det är sanning, o flodens klippa,
och smalt du så,
som järn i ässja, en mänsklig fot ej
berört dig då.

För många tusen försvunna solhvarf
har Herren Gud
en ängel utsändt till jordens lava
att gå hans bud,

att spörja grant, om en värld af skönhet
där kunde gro;
om där Guds afbild i frid och oskuld
än kunde bo.

Och ängeln satte på mjuka hällen
sin barnafot,
men drog förfärad den strax tillbaka
för brandens hot,
och flög till Herren igen och sade:
Än mången tår
din sky får gråta på heta jorden,
förr'n sval hon står.

Och Herren lät sina skyar dugga
den svala flod
på jordens lava, tills uti blommor
och vår hon stod.
Men minnesgoda graniten gömde
sitt änglafjät,
och än i dag med förundran vandrarn
betraktar det.

Sällheten.

Stormen hviner. Väldiga hvita vågor
hvälfva högt, och hafvet i solen gnistrar.
O hur brusar
underfull din bölja, o ungdomslust!

Sällhet! spöke! länge ditt spår jag spanat;
än jag såg din vinge vifta i vårskyn;
än på hafven
sågs en blick af fladdrande manteln fly.

Dig jag letat med hjärtats långa längtan,
men din vinge vek bort i vinterdimmor;
formlöst, namnlöst,
sjönk ditt väsen i vågens hvita skum.

Sist jag vände med åldradt hjärta åter;
skumma skyars skuggor min själ omskyggde.
Se, då stod du
tätt invid. Din anddräkt kysste min kind.

Och du log som en vår efter långa vintrar,
och du bad mig bli vid ditt hjärta evigt,
bad mig luta,
barnsligt from, min pannas brand mot ditt bröst.

Namn, gestalt och sanning ditt väsen vunnit;
ej mot blodlös skugga min famn jag sträckte;
dimmors spöken
för ditt strålande öga sjönko hän.

Och jag andades ungdom vid ditt hjärta,
själens hälsa drack jag ur dina ögon,
där, o Sällhet!
du i kvinnohamn vid mitt hjärta låg.

Fläkten susar bort öfver blanka fjärdar,
arlaregn öfver dalens blommor duggar;
dagern, doften,
svalkan öfver allt lifvets kvalm är du!

September.

Den första snön.

Det var så mörkt kring fält och dal
och öde blomstergård,
och jorden låg så svart och kal
och känslolös och hård.

Då föll, en frisk novembernatt,
den första hvita snö,
och det blef ljust och godt och gladt
kring fält och dal och sjö.

Min flydda flicka mindes jag,
min vän i forna dar;
hur likt en tung novemberdag
mitt lif alltsedan var.

Vi möttes ju en dag igen,
en kulen, kulen höst;
då låg mitt hjärtas forna vän
invid en gubbes bröst.

Sin tro för guld hon sålt, min mö,
hon sålt för rang sin ed;
då föll den första hvita snö
uppå mitt hjärta ned.

Det var så friskt och kallt, och snart
min barm blef marmorhård;
och nattens stjärnor skeno klart
på öde blomstergård.

2 November.

Du är min ro.

Du är min ro,
min tröst, min frid,
min himmel blid,
mitt hopp, min tro,
min längtans hamn
hvart andedrag...
O bred i dag
mot mig din famn!

Min själ är trött,
min längtan varm;
låt vid din barm
mig hvila sött!
Du är mitt lif,
min oro säll...
Till lifvets kväll
hos mig förblif!

Slut i din famn
mig, dyra du!
Gif mig ännu
de ljufva namn!

I morgon ren
min helgedom,
min famn är tom,
min själ allen.

O du är rik
och du är varm,
men jag är arm ...
Ej från mig vik!
O se på mig,
min enda ro!
O låt mig bo
och bli hos dig!

3 November.

År 1845.

Till Lönnrot och Castrén
25 Februari.

Den store andens verk på jorden alla
igenom sekler långsamt framåt skrida;
de nötta verktyg sakta undanfalla,
men verken själfva rastlöst framåt lida.
Säll den sig valt ett verk, som ej kan falla,
för hvilket det är värdt till döden strida!

Den store anden väckts i Suomis hjärta;
sin kallelse vill han förstå och fylla;
vill bära egna färger, friska, bjärta,
ej mer med lånadt glitter sig förgylla;
sig själf han vara vill i lust och smärta,
och skapa själf den visdom han vill hylla.

Men han är ung — han måste gå tillbaka
i ödemarken, att sig själf där finna;
allt utländskt slagg han måste af sig skaka;
sig själf med strid han måste återvinna.
Må han med klarhet ut sin bana staka!
Må han med manlig kamp sitt mål upphinna!

Vi som i hembygds salar trygge gästa,
som i godt mak bekväma pligter sköta,
vi sände ut de starkaste och bästa
att strid *pro aris et pro focis* möta.
Ej annan lön vi för de ädle fästa,
än folkets kärlek, som ej tid skall nöta.

Gån ut med mod! Ert verk skall icke falla!
Det är ej ert — det är ett folks, som beder. —
Om nånsin trofast bön kan seger kalla,
om redligt arbete till målet leder —
gån ut med mod — ert verk skall icke falla!
Vi skola bedja, bröder, här för eder!

Själf skolen I er mödas frukt ej skörda —
ej I och ej det släkte, som nu andas —
men engång blifva folkets böner hörda,
och när en morgon ny för Suomi randas,
en fjärran framtid skall ert minne vörda
och edra namn i sång och saga blandas.

En liten tid.

O låt mig lefva en liten tid
och dö lik blomman i dalens frid,
och räkna dagarnas fröjd och kval
och glömma dagarnas tal!

O låt mig lefva en liten tid,
med hjärta rent och med ande blid,
och låt mig andas den korta vår
och dö förr'n våren förgår!

Förr'n solen öfver min fröjd gått ned,
förr'n stjärnan mistat det ljus hon spred,
förr'n matken sårat mitt hjärtas tro —
o låt mitt hjärta få ro!

I hoppets saliga morgonglans,
när kärlek binder sin myrtenkrans,
i andens ljufliga knoppningstid —
o låt min ande få frid!

Hur outsägeligt kär och dyr
du är, o vår, som lik flamman flyr!
Hur skönt, o lif, när, mot höjden vändt,
till flygt din vinge du spänt!

O låt mig lefva en liten tid
och dö lik blomman i dalens frid,
och räkna dagarnas fröjd och kval
och glömma dagarnas tal!

Tr. 5 April.

Ljungblommor.

Vintergranen har sin grönska,
och sin doft har ödemarken;
ljungen har sin bleka rodnad,
äfven heden har sin glädje;
och det rika mänskohjärtat,
skall det, armare än heden,
sorgsnare än ödemarken,
inga ljufva blommor bära,
när dess vintrar stå så nära?

Några sånger har jag sjungit
som en hämpling uti skogen,
som en ensam vind i granens
dunkelgröna sommarkrona,
sjungit dem för Ellis glädje
och för Ainas aftontankar.
Då har Selmas panna ljusnat,
då ha Fannys ögon skimrat
och min Emmas blida blickar
klarare än stjärnor strålat.

Sångerna som drifvor smultit,
runnit upp som morgondrömmar

uti unga hjärtans vårar
och i vackra ögons värma.
Och nu knöt jag dem tillsamman,
knöt en krans af ödemarkens
bleka, röda, daggbestänkta
friska ljung i sommarblomma,
sänder den åt Finlands flickor
att en sorgsen stund fördrifva,
att i vårens doft och längtan
sångens ro de hulda gifva.

Tr. Juni.

Nattvardsbarnen.

De stodo för Gud i sin helgedagsskrud,
så hvita som liljor i blomma;
de stodo så rena för renhetens Gud,
som stjärnor i kvällen den skumma;
de stodo betagna af psalmernas ljud,
förklarade, blida och fromma.

Kring dem sjöng den heliga orgelens röst,
som änglar i himmelen sjunga;
kring dem slog af sällhet föräldrarnas bröst,
till lof höjdes syskonens tunga;
de stodo som barn inför Gud, och hans tröst
nedstrålade rik på de unga.

De gingo med barmen af kärlek så full
det heliga löftet att svära;
hur ringa för dem var all världenes gull,
all världenes nöjen och ära!
Allt gåfvo de gladt för sin frälsares skull,
hans kors ville troget de bära.

De drucko hans vin och de åto hans bröd;
de svuro att bedja och vaka;
de svuro att komma i glädje och nöd
till Kristus, sin herre, tillbaka;
de svuro med gråt att i lif och i död
allt timligt för honom försaka.

Men ack, hur förtorkade snart deras gråt,
som hedarnas rinnande vatten;
hur snart uppå lefnadens larmande stråt
förspilldes den himmelska skatten.
Än unga, de föllo i syndens försåt;
som stjärnorna falla i natten.

Så gingo de vilse i världenes kif
och glömde sin herre, den kära;
de glömde för flyktiga tidsfördrif
att korset med frälsaren bära;
de glömde att helga åt honom sitt lif
och gifva åt honom sin ära.

Och sist, när de lefnadens fröjder och kval
med fridlösa samveten njutit,
de minnas hur hvita som liljor i dal
de fordom till korset sig slutit,
och ångra det falska, det sorgliga val,
att Kristus, sin vän, de förskjutit.

Tr. 18 Juni.

Åskvädret.

Kvalm låg öfver all naturens prakt,
en tyngd öfver land och sjö sig lagt,
i hetta smäktade blomstren alla,
och lunden törstade.

Vindstilla låg öfver fält och dal,
och ingen pust gick i skogen sval;
askgråa skyar som gamar summo
omkring på himmelen.

Små fåglar sökte sitt bo i tid,
och hjordarna sökte hemmets frid;
hvart väsen bidade Herrans väder;
blott mänskan trotsade.

Den rike herren på Vingsjö gård
sitt folk sändt ut med befallning hård
att bärga frodiga hö't från ängen,
förr'n regnet började.

Och folket lydde hans bud med hast,
och slåttern gick utan ro och rast,
och svetten dröp från hvarenda panna —
tungt var det arbetet.

Men knappt var hälften af ängen tömd
och halfva skörden i lador gömd,
när skyn blef askgrå med svarta kanter
och himlen mörknade.

Ett sus kom nordan och östan från,
på afstånd sporde man åskans dån;
och stora stänkande droppar föllo
på hö't som doftade.

Snart rätt öfver skördarens hjässa small
den rullande, skarpa, hvassa knall.
Ljungelden slickade molnens ränder,
störtregnet strömmade.

Men rike herren af Vingsjö stod
på kullen högt med förbittradt mod.
Han bar en regnskärm, af stål var doppskon —
och skuren smattrade.

Han såg fördärfvad sin vackra skörd,
han såg sin doftande äng förstörd,
han hädde himlen och hädde åskan,
och blixten ljungade.

Och ingen vet hur därmed gick till;
förklare den det förklara vill,
om doppskons stål hade lockat blixten
på gudsförsmädaren.

Alltnog, när skurarna togo slut,
och solen trädde ur molnen ut,
då fann man herren af Vingsjö mållös
på kullen stående.

Stum, stel, förstörd, med en dåres skick,
mot himlen stirrade hemsk hans blick —
och från den stunden, när åskan hördes,
den galne skrattade.

17 Juli.

Åbo domkyrka.

En höstlig kväll, när månen ur molnet skrider
och bleka norrsken sprakande fly kring fästet,
på kyrkans höga, spetsiga fönsterbågar
ett rörligt skimmer fram och tillbaka flämtar,
ur oviss källa flytande,
tynande, åter flammande, lampan likt,
som dör ut.

Då glimmar spetsen af kopparklädda tornet.
Blåhvita flammor, tindrande stjärnor lika,
kring gyllne korset skina i nattens mörker,
och tornets fjädrade svarta skaror flykta.
Men nederst, rundt kring murarna
skuggorna tätna samlade, svarta likt
mänskosorg.

Inom de höga, buktiga, hvita hvalfven
förgångna dagar rufva på sina minnen.
Här ligger Finlands forntid i natt begrafven;
här sofva under hällarna halfförgätne
brynjlöse hjältar, multnade
drottningar utan rike och kyrkans män
utan skrud.

Ej andas här ett lefvande dödligt väsen.
I nattens skymning sällsamma ljud förnimmas.
Blodlösa skuggor, dimmiga spöken sitta
på egna grafvar, stilla i sig försjunkna,
och stundom stiga sväfvande
vålnader upp mot orgelens höjd och slå
en ackord.

När då en hviskning susar från orgelns läppar
och svagt bortdöende, halft förkväfda toner
från hvalf och pelare kastas fram och åter,
då vakna hamnarna, deras själar lyssna.
Hvem tyder anderösterna,
susande som af forsen ett nattligt brus
fjärran hörs?

»Här hvila seklerna. Här bor Finlands forntid.
Dess sol sjönk blodig ned uti västervågor;
skall hon en dag förklarad i öster stiga?
Hvad bådar skyarnas bleka purpurstrimma?
En morgonrodnad? . . . ve, eller
aftonens sista, flämtande skimmer, som
dör i natt?»

Då spritta skälfvande lemmar i hast tillsamman,
som rökmoln skingrade af ett plötsligt luftdrag.
Sin krona söker drottningen, men förgäfves;
sitt svärd vill hjälten gripa och griper marmorn;
och kyrkans furstar söka sin
ljungande bannblixt... tiden den tärt, dess makt
är ej mer...

Det dagas. Höga, bågiga fönstren glimma,
högtidligt ringer klockan till morgonbönen.
Den gyllne orgeln höjer sin änglastämma,
klar, mild och mäktig, att lofva Gud i andakt,
och denna tidens klappande
hjärtan förgäta skuggornas bröst, som ej
klappar mer.

Sen från förklarad Kristus på altartaflan
har då en främling vandrat till kyrkans grifter
och stigit under hällarna till de döde
en liten tid innan själf till dem han samlats.
Då har han funnit storheten
fallen i stoft, sett häfderna gnagas bort
utaf mask.

26 Oktober.

Sörj icke för morgondagen.

Hur mången tår jag falla sett
förutan nöd och fara;
hur mången själf sig kval beredt,
dem väl han kunnat spara;
hur mången, missnöjd med sin lott,
har fruktat och har tviflat blott,
där lugn han kunnat vara!

Jag sett den fattige med nöd
sin ringa skärf förvärfva
och äta lugn sitt hårda bröd
och slumra på sin kärfva.
Han icke sörjt för morgondag,
han icke låtit misstro svag
sitt hjärtas frid fördärfva.

Och Gud, som föder fåglars släkt,
hans skördar låtit mogna;
och Gud, som väfver liljors dräkt,
har klädit sina trogna;
han sörjt för dem, han lyft dem opp,
och så dem gjort i tro och hopp
beständigt redobogna.

Hur ofta om en sak jag bedt,
den jag i drömmen njutit,
och när jag den förlorad sett,
hur mången tår jag gjutit!
Men sjönk en gång min sol i natt,
hur skön hon steg igen, för att
försona hvad hon brutit!

För lifvets lugn, det är min tro,
behöfver man så ringa;
min rikedom är hjärtats ro,
fast skatter har jag inga.
Mod! Mod och hopp! Hvi sörjer jag
för hvad en dunkel morgondag
i skötet månde bringa?

Tr. 8 November.

Den resande studenten.

Hans röst man hörde på afstånd ren,
hans gyllne lyra i solen sken,
hans piska small, och i raskt galopp
han körde på gården opp.

Så långt man mindes, var han sig lik,
ej mera fattig, ej mera rik,
men lika modig och lika ung,
och alltid glad som en kung.

Det var han själf, det var hans gestalt,
hans rock, hans kappa, hans väst och allt,
hans röda gördel med tofsar på,
puffert och flaska också.

Det var hans kärra, man mindes den,
hans kappsäck kände man väl igen,
hans masurpipa med nött beslag,
den var sig lik än i dag.

och regnet tätt från hans kappa dröp,
men gårdens flickor i kind han nöp
och slog åt värden ett glas till rand
och skakade gladt hans hand.

»Nå, käre herre, hvi år från år
ni far den vägen, fast tiden går?»
— »Du gamle tok, det är mänskolott
att vanka och vandra blott.»

»Men blir ni då ej fullärd en gång?
Säg, vill ni tyda ut fåglasång?»
— »Bah! sådant för mig en småsak är!
Jag konsten att lefva lär.»

»Här mycket ändrats sen ni for sist:
vår gamle kyrkherre ha vi mist,
han dog af ålder.» — »Nåväl, min vän,
ni fån väl en ann igen.»

»Er vän, vår länsman, är änkling nu.»
— »Då tar han väl sig en annan fru.»
»Adjunkten gift sig.» — »Då gjorde han
detsamma som mången ann!»

»Och flickan borta i torpet där —
ni hade ju henne fordom kär —
hon gömdes i går i kyrkomull,
och, herre, det var er skull . . .»

**Då har studenten ett ord ej svar't,
men bort han ilat med vindens fart;
ett år man väntat och väntat fler...
Man såg honom aldrig mer.**

Tr. December.

År 1846.

Maskraden.

Vet mamma, det var skada att
ej du kom med uppå maskraden!
Hur där var nätt och grant och gladt,
man talar om i hela staden.
Och hvilken mängd af masker sen,
i olik dräkt hvarenda en,
den lysande, den långa raden!

Jag glömmer aldrig den minut,
då långa Janne kom i porten
med guldgalon på blå syrtut,
som förr ej brukats här på orten,
och bjöd oss alla på maskrad . . .
Du himlamakt, så jag blef glad!
Jag velat kyssa bjudningskorten.

Det blef, må tro, ett bryderi
hvad dräkt jag borde passlig finna.
Än ville jag en nunna bli,
än amazon och än herdinna.

Väl tjugu voro på förslag,
men hur det var, så blef nu jag
en riktig välbeställd turkinna.

Fast litet bråksam var min dräkt,
jag kände mig så glad i hågen,
jag var så lätt som vindens fläkt,
och flyktig som en spån på vågen.
Jag var förtjust i min tunique,
turbanen var i bästa skick,
och slöjan fladdrade som lågen.

När jag i salen trädde först,
jag kände allt mitt mod försvinna,
men när min häpnad var som störst,
då kom vår värd med sin värdinna
och sad': Aj, aj, hur täck ni är!
Ni mången renegat gör här,
min allrasötaste turkinna!

Strax kom ett dussin gentlemän,
kineser, sjömän, arlekiner,
och alla blefvo muselmän,
för att af mig få söta miner.
Hur nitiska de ställde sig!
Och alla ville gömma mig
uti ett harem af rubiner.

Sist kom en turk — vet mamma hvad,
det Hjalmar var, som sig försenat.
»O österlandets ros! han sad',

din hulda doft min själ har renat.
Kom låt oss svärja af den tro,
som mannen löfte ger att bo
med flera makar än Gud menat!

Jag — dyra flicka! — älskar blott
på hela jordens rund en enda!»
Det var hans ord — jag skilde godt
hans röst, den varma, alltför kända.
Jag rodnade — men ack hur väl
att masken skymde bort min själ!
Hvem vet hvad annars kunnat hända?

Ja, mamma, det var skada att
ej du kom med uppå maskraden.
Där var så månget näpet spratt,
som man nu skvallrar om i staden.
Men blir det än en gång maskrad,
turkinnans dräkt — vet mamma hvad,
jag tror att jag ej mer vill ha den.

Tr. 24 Januari.

Orions bälte.

O huru stilla stråla Guds klara ögon blå!
O huru sköna skimra de tusen stjärnor små!
O hur de blicka blida
till jordens kvalm och kvida
och o hur hög och herrlig är Herrens himmel då!

Där stod en kväll på stranden af enslig nord en mö.
Hon var så varm som våren, så hvit som vinterns snö.
Till Orion den höga
såg tyst den ömmas öga,
och hennes tankar gingo som vågor gå i sjö.

Och långt från hennes längtan och bortom fjärran fjäll
stod uti stum begrundning en yngling samma kväll.
Hans blickar flögo vida
till Orion den blida;
hans hjärta slog i blommor, som ros på klippans häll.

När så den enas blickar i blåa höjdens hem
den andras blickar mötte, fast ingen visste hvem,
fast berg och sjö och slätter,
fast dagar och fast nätter,
fast hundramila drifvor sig lägrat mellan dem;

då glimmade i glädje de sköna stjärnor små,
då strålade så stilla Guds klara ögon blå.
De blickade så blida
på jordens kvalm och kvida,
och herrlig och högtidlig var Herrens himmel då.

Tr. 28 Februari.

Skridskoåkaren.

Stugan är mörk som natten,
uret knäpper så jämnt;
syrsan piper vid ugnen,
tuppen galar på skämt.
Syns icke dagens strimma?
O, hur natten är lång,
och hur kvalmigt härinne,
och hur stugan är trång!
Sofven, fader och moder,
sofven, I syskon små!
Tyst som ett nattens spöke
smyger jag raskt på tå
ut!
Sakta nu öfver gårdens
friska knarrande snö!
Slingrande stigen vet jag
ned till vår klara sjö.
Roines strimmiga spegel
somnade först i går.
Bär du, sofvande bölja,
bär du mitt lätta spår?
Stum du vinkar i natten;

fjärden är blank och skär,
icke ett segel glimmar,
icke en svan ror där.
Tusende stjärnjuveler
gnistra i isens bryn;
men i sydost vid kullen
dagas det ren i skyn . . .

O min värld är så rik,
och min fjärd och min vik,
som en strimma af silfver han går.
Och kring stränderna blå
hvita björkarna stå,
och de vänta den älskade vår.

Se, då spänner jag gladt
i den strålande natt
uppå foten min sko utaf stål,
och då flyger jag käckt
som en smygande fläkt
till ett fjärran, ett vinkande mål.

Och det brakar i is
på förunderligt vis,
så det sista vill brista ibland;
men det icke mig bryr,
till min flicka jag flyr
på den vackra, den väntande strand.

Mellan björkarna där
är en kyrka så kär,
och vid kyrkan en stuga så röd,
och i stugan en vän,

som mig väntar igen,
och i vännen ett hjärta af glöd.

Se, där lyser en eld
i den frysande däld,
från den älskades ensliga härd.
Där är morgonens land,
där är tankarnes strand,
där är sol på min nattliga färd.

Då hvar runa så klar,
som i isen jag skar,
för den hulda berätta jag får.
Hon skall le då ibland
och med lenaste hand
stryka morgonens rim af mitt hår.

7 Mars.

Lotta Lennings vaggvisa.

(Lotta Lenning var en vansinnig flicka, som vaggade sitt döda barn.)

Nu kommer natt efter dagens strid,
och alla stjärnor de glimma;
sof sött i natten, min stjärna blid,
mitt ögas ljufvaste strimma!
Se, Kristus vakar allena huld;
hans ögon skina som solens guld
i denna världenes dimma.

Där stiga grafvarnas spöken opp
och sina klor de utsträcka;
de vilja gripa min rosenknopp,
och himlens stjärnor de släcka.
De säga mig att min skatt är död,
att all min ångest, att all min nöd
ej mer den dyra uppväcka.

Då visar jag dem din rosenmund:
den kan jag aldrig förglömma.
De hvita änglar, de se din blund,
de se så ljufligt dig drömma.

De bida alla en morgon klar,
när stilla öppnas ditt ögonpar
och i sin famn de dig gömma.

Jag vaggar dig till en salig ro
från mycken ångest och möda;
jag vaggar dig till en helig tro
på Jesus Kristus den döda.
Jag vaggar dig från allt jordens kif
till himmelsk glädje och evigt lif,
som ingen mask kan föröda.

Maj.

Morgonstormen i våren.

Jag står uppå fjällets rand.
De nattliga töckenspöken
gå täta under min fot;
det fjärran brusande haf,
de sjungande insjövågor
och fältens leende grönska
och dalens ljufliga dofter
och fågelsången i skogen
och herdelurarnas ljud
förtyngas af dystra dimmor,
som hjärtat tynges af sorg.
Tornhöga, hotande, hemska,
sig skyarnas massor rest,
med skarpa svärtade kanter.
Af bleka blixtar ett sken
far öfver de mörka molnfjäll,
som öfver ett nattligt haf
ett glimmande stjärnskott ilar
och blänker i dystra vågor,
tills djupet svartnar igen.
Ve! öfver all dagens glädje
och solens ljufliga sken

bergtunga skyar sig lägrat
och stänga allt himlens ljus,
allt hoppets saliga skimmer
för tröstlös människoblick.

Du klyftornas starka kungsörn,
mig låna ditt vingepar!
Mig låna din hvassa huggtand,
du ödemarkernas ulf!
Du skyarnas ljusa ljungeld,
mig låna ditt kerubssvärd!
Mitt herrliga kall jag känner,
jag vet mitt väldiga värf.
De skumma skuggor af natten,
de skola fly för min arm —
jag krossar dem med min anddräkt,
jag skingrar dem med mitt vingslag —
en ljusets apostel, går jag
att verka hämnarens verk
att rensa världen — och dö.

Så talar på fjärran fjället
en enslig irrande fläkt.
Han är så svag som en suck
från rosende jungfruläpppar,
men, hjältedjärf som en ljungeld,
han växer till jättekraft.
Han kastar sig ned från fjället
med susande örnevingar,
han hugger sin tand i töcknen,
han klyfver med kerubssvärdet
de darrande dimmors här.

Stolt, stor, som en hämndeängel,
han styr i storm öfver jorden
sitt väldiga segertåg.
Det finns ej en makt så mäktig,
som står hans styrka emot,
och dalarnas dystra dimmor,
och skogarnas skumma skuggor,
och skyarnas skygga skaror
i bäfvan fly för hans blick.

Sist, när ifrån västerns portar
till österns yttersta gräns
han susat igenom världen,
vidt verkande ljusets verk —
när dalens tacksamma blommor
sin vällukt all honom räckt,
när fågelsången i lunden
och mänskornas glada hymner
till morgonhimmelen stiga
och sjunga hämnarens lof;
då sänker han starka vingen
och, rusad af doft och seger,
han söker sig trött en klyfta
i ödemarken och fjället,
och stilla, som barnets anddräkt,
han slumrar i öknens frid.

Tr. 27 Maj.

Asparnas kärlek.

Nej, det var ej blott en villa:
hvar gång lilla Emmas fot
som en fläkt så lätt och stilla
närmade sig trädens rot,
gick en susning genom bladen,
och den långa täta raden
utaf aspar i allén
bugade hvarenda en.

Mången gång vid skördens fester
Emma uppå ängens stig
såg ej molnet uti väster,
borta hon fördröjde sig,
tills där kom ett regn och Emma,
ledsen att ej vara hemma,
sprang till höga aspens stam,
som stod där så allvarsam.

Då så klappade hon tacksam
stammen, som hon kände ren,
och då föll en tår af kärlek
från den gamla aspens gren.

Bästa paraply han redde,
och med fadershuldhet bredde
darrande sin gröna prakt
öfver Emma ut på vakt.

Men en dag jag aldrig glömde:
i den heta sommarns brand
uti moln sig solen gömde,
åskan hördes efter hand.
Emma flydde skrämd från fältet
till det välbekanta tältet
under aspens täta hvalf —
men den gamla aspen skalf.

Hård och skroflig nu han kändes,
sällsamt han likt suckar drog,
och en gren, som nedåt vändes,
Emma hårdt i pannan slog.
Ledsen på det falska hägnet,
sprang hon hem igenom regnet,
uti sinnet vredgad än
på sin trolös blifne vän.

Dock när Emma återvände
vid en klarnad himmel dit,
se, då låg den gamle vännen,
aspen, splittrad bit för bit.
Blixten, åt den unga ämnad,
träffat trädets stam, och rämnad
låg beskyddarn sträckt i mull,
fallen för sin kärleks skull.

Emma, änglar visst dig vårda:
redan på din barndoms stig
själfva lundens träd, de hårda,
älskat dig och dött för dig.
O hur måste då, du klara,
mänskors kärlek värd du vara,
och hur lycklig blir ej den,
som ditt hjärta valt till vän!

Tr. 3 Oktober.

Österrikarn och Donau.

En wienare af äkta sort
en gång för ro skull drog »ins Ausland» bort
och kom till Donaus första barndomskälla.
Som bäcken späd och blyg sågs floden välla
ur klippans barm; den mäktige var där
ej bredare än dalens rännil är.
Det rätt kuriöst fann wienarn och med ifver
han ned i strömmens lilla fåra klifver
och dämmer med sin kropp
den stolta Donaus lopp.
»För tusan! skrek han nöjd, hvad må i Wien man tänka,
när floden stannar tvärt och fisken torr ses blänka!»

Alltså, I vise män, som gärna läggen band
på tankens gudamakt, hur nöjde, när ibland
ett litet flödes lopp I lyckats ha'n att dämma,
I tron er äga kraft den stolta floden hämma,
och glömmen därvid att från tusen höjders topp
bifloder fylla snart den dämda fåran opp.

Tr. 25 November.

Respolska. [1]

Klang, min vackra bjällra, i den sena kväll!
Spring, min raska fåle, öfver mo och fjäll!
Hemåt ila vi med vindens snabba fart,
där så hvila vi i mjuka armar snart,
och vår lycka ingen må förtycka.
Alla kvällens norrsken flämta där i skyn;
alla sälla minnen skämta för min syn.
Klang, min vackra bjällra, i den sena kväll!
Spring, min raska fåle, öfver mo och fjäll!
Hemåt ila vi med vindens snabba fart,
där så hvila vi i mjuka armar snart,
och vår lycka ingen må förtycka.

Ratsch! det sprakar nog en frost i björk och tall.
Kratsch! ett brak i skogen bådar furans fall.
Granens långa skuggor darra lätt på snön;
yfvig är dess päls, och hvarje kvist är grön;
skogens kung är evigt ung och fager.
Tusen, tusen stjärnor gnistra i hans hår;

[1] Melodin en svensk polska. Första stafvelsen i de två första raderna af hvarje vers accentueras skarpt och raskt. Det följande bindes samman legato.

ingen kung på jorden sådan krona får.
Ratsch! det sprakar nog en frost i björk och tall.
Kratsch! ett brak i skogen bådar furans fall.
Granens långa skuggor darra lätt på snön;
yfvig är dess päls, och hvarje kvist är grön;
skogens kung är evigt ung och fager.

Hej, galopp! det går på insjöns silfvertak.
Hejda loppet ej för hvarje liten vak!
Långa djupa fjärdar brusa under oss;
många ljufva världars ljus i stjärnors bloss
vackra glimma uti isens strimma.
Höjden är så klar, och klart är djupet ock
dö, det är visst godt, men bättre lefva dock.
Hej, galopp! det går på insjöns silfvertak.
Hejda loppet ej för hvarje liten vak!
Långa, djupa fjärdar brusa under oss;
många ljufva världars ljus i stjärnors bloss
vackra glimma uti isens strimma.

Klang, min vackra bjällra, gladt i kvällens ro!
Spring, min raska fåle, öfver fjäll och mo!
Första morgonstråle randas i vårt hem;
alla skogar småle, och vi le åt dem;
om vi stjälpa, det kan ingen hjälpa.
Syns ett ljus ej glimma i den mörka däld?
Är det hemmets skimmer eller stjärnans eld?
Klang, min vackra bjällra, gladt i kvällens ro!
Spring, min raska fåle, öfver fjäll och mo!
Första morgonstråle randas i vårt hem;
alla skogar småle, och vi le åt dem;
om vi stjälpa, det kan ingen hjälpa.

———

Ödemarkens jul.

På mon därborta är hemskt i kväll:
kring ljungen sveper sig vinterns fäll,
där hvirflar bister en snötung storm,
och drifvorna byta ständigt form.
På flera mil är ej väg, ej spår;
en ensam vandrare, vinden går;
hans fjät kan dock ingen märka.

Is ligger fast öfver bråddjup sjö,
på isen tornar sig famnshög snö,
på stranden ensliga furan står
och skakar sitt tofviga mörka hår;
den rytande vinden far förbi,
han slår sin giriga klo däri
och strör dess barr uti rymden.

Hvems är det klagande skri på mon,
den genomträngande dystra ton?
Är det förvillade barnets gråt?
En sörjande moders klagolåt?
Nej, öknens irrande ulf det är;
han söker byte, han blod begär;
han hungrar, han och hans ungar.

Tätt vid den ensliga skogssjöns vik
på fattigdom och på fromhet rik
står låg en koja, och på dess häll
en brasa sprakar i julekväll.
På halmen leka de kära små,
och modersögon se huldt därpå;
dit skåda visst ock Guds änglar.

Ty aftonvarden är slutad nyss
med fadersbön och med moderskyss,
och grånad farfar med stämma blid
ur bibeln läser om julens frid:
hur Jesusbarnet i denna natt
vardt födt; hur änglarna sjöngo gladt
och Betlehems stjärna lyste.

Det lyssnade liten pilt uppå:
det blef så varmt i hans hjärta då.
Han såg genom rutan stjärnans blick,
han tyst betagen ur stugan gick,
och under klarnade himlens hvalf
han undrade, där af köld han skalf,
hvar Jesu stjärna månd' vara.

Då — vild, blodlysten, af hunger tärd,
kom öknens ulf på sin mördarfärd.
Hans rofblick spanade barnet snart,
han störtade sig mot det med fart —
men stilla, undrande, from i håg,
mot Jesu stjärnor den lille såg —
och ulfven hejdade språnget.

Och endast Han, som i natten ser
på ödemarkernas fasor ner;
Han, som lät hungriga lejon stå
som lamm vid Daniels fot också;
Han ensam vet hvad i denna stund
slöt till den blodiga ulfvens mund;
och Han var den lilles harnesk.

Men gossens moder vid brasans sken
förgäfves sökte sin älskling ren.
Hon kom, af sin ångest jagad ut;
hon fann sitt älskade barn till slut:
då stod den hotande ulfven trygg,
orörlig tätt vid den lilles rygg,
och gossen log emot stjärnan.

Och modren ryckte sitt barn till sig
och prisade Gud så innerlig:
»Förvisst den kvällen är helig nämnd,
när öknens ulf är till mildhet stämd.
Du arma, hungrande gäst! Du må
mitt enda slaktade lamm dock få
för Herrens röst i ditt hjärta!»

Tr. 23 December.

———

År 1847.

Den blå randen på hafvet.

Jag stod på bergen i morgonsvalkan.
Den vida rymd
låg hög, omätlig och klar — ej mera
af skuggor skymd.
Till sjöss for vinden, af vår berusad,
i vildt galopp;
han for som pilten drar ut i världen
med mod och hopp.
Ett vintermoln for i ångst på fästet;
det bytte form,
det slogs för lifvet, det slets i stycken
af himlens storm.
En enslig drifva, förtärd af tårar,
i klyftan ödts;
men solen kärligt såg ned, och drifvan
sig gret till döds.
Ett vissnadt löf från förgångna dagar
ej märkt hur blyg
en sippa under dess sköld sig stulit
ett lif i smyg.
Allt sken af hälsa och yppig ungdom,
och allt var nytt;

blott hafvet ej sina hvita slätter
i blå förbytt.
Det sofver. Jätten, som ryster jordens
klippfasta grund,
i kedjor sofver. Han ensam vet ej
sin frihets stund . . .

Dock nej, ett tordön ur djupet rullar.
I fjärran då
de hvita slätterna blifva kullar
med skum uppå.
Våglinien höjes och sänkes åter
vid himlens bryn;
dess hvita, blixtrande toppar stänka
mot morgonskyn.
Ja, det är hafvet! Det sofver icke,
det lefver än:
det slår mot bojan; oemotståndligt
det krossar den.
Jag hör de unga, de fria böljor;
till strids de gå;
de storma hvalfven, och hvalfven brista,
och sjön är blå.
Långt, långt därborta i solen glimmar
den högblå rand,
långt bort som hoppet, och dock så nära
som vårens brand.
Du fjärdens började barndomsstrimma,
dig hälsar jag!
Med vårligt hjärta jag ser dig växa
till haf en dag.

Tr. 28 April.

Metaren.

(Känd melodi.)

Kom, vackra morgonstråle,
kom klar och skär i österns rand,
på vindens lätta fåle
sträck ut kring haf och land!
Kom att oss bry,
färga ny
dagens hy
och hvar mulen morgonsky!

De tysta djupa vatten
i sund och vikar sofvo nyss
sin söta sömn i natten
vid tusen stjärnors kyss.
Vinden han drog
tidigt nog
öfver skog,
tills hvar bölja vaken log.

Det gnistrar och det glimmar
som eld och guld i morgonskyn,
och hvarje bölja simmar
så rosenröd om hyn.

Silfret jag såg,
hur det låg
öfver våg,
och jag själf blef rik i håg.

Hvad månde björken tänka,
där, lutad öfver vikens glans,
han ser i vattnet blänka
de gröna lockars krans?
Alarnas ätt
sköter lätt
och kokett
framför spegeln sin toilett.

Låt se om abborrn nappar
och blanka idens stim sig ter,
mitt vad jag annars tappar,
sin kyss ej Selma ger.
Ack jag min tok,
var jag klok?
Ref och krok
offrar jag åt kärlekens ok.

Här vill jag kasta ankar
vid brinken nära holmens strand.
Stor sak om mina tankar
gå förr än jag i land.
Vänligt och täckt
blommors släkt
med hvar fläkt
sänder hit sin andedräkt.

Vår lilla röda stuga
bland al och björk så bra syns här;
jag kunde se en fluga
på Selmas fönster där.
Vackraste vän,
sofver än
du i den,
fast så skön är morgonen?

Holla! Dök flötet under?
Nu blir det allvar, märker jag;
välkomna, glada kunder,
och huggen stadigt tag!
Gör ej besvär;
men . . . se där
röd och skär
Selma, Selma, Selma är!

Tr. 16 Juni.

Den forna flickan.

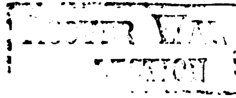
Jag såg henne efter många år;
hvar lilja på kinden dog.
Där rullade tyst en bortglömd tår:
dess källa kände jag nog.
Jag kände det sorgsna skimmer,
som lätt öfver ögat drog.

Som — hälften sorgset och hälften gladt —
i lunden ett månsken far,
så flög ett leende, flyktigt, matt,
på de älskliga läppars par —
en stjärnas blick genom molnet,
ljuf, strålande, underbar.

Det leendet kan jag ej glömma mer;
det gick mig till hjärtats grund,
det följer mig hvart jag går och ser,
det blandas i nattens blund,
det går som en suck af vemod
igenom hvar glädtig stund.

Det står som en hamn från forna dar,
den länge försvunna tid,
då hon min älskade flicka var,
min himmelska stjärna blid.
Nu står jag i aftonglansen
af min förlorade frid.

O att jag aldrig i lifvets rus
så slösat min rikedom,
mitt hjärtas glädje, mitt ögas ljus,
min barndomsängel så from
Då stod jag ej nu förgäten
i ödelagd helgedom.

År 1848.

Johan Jacob Nervander.

(Studentsång vid grafven den 20 Mars.)

Vike de dystra sorger ur vårt minne.
Dignad vid grafven, lifvets strid försvinne.
Helig, ovansklig, träde för vårt sinne
andens förklaring.

Ljus af ditt ljus, o Gud, i ljusets dagar
han, som oss flytt, oss lärde ljusets lagar.
Eviga ljus, som ej dödens natt försvagar,
dig vi förbide!

O hvi så tidigt skulle vi dig mista,
snillets och sångens sköna gudagnista?
Lär oss, o Gud, när våra hjärtan brista,
stilla tillbedja!

Våren 1848.

Han kommer, han kommer, den starka storm,
han kommer med dystert gny;
de bäfvande molnen byta form,
de darrande skuggor fly;
hans ande omhvälfver världen —
som blod är himmelens hy.

Han brusar västan och sunnan från,
zefirers och dofters land;
zefirernas smekning är bytt i hån
och dofternas lek i brand.
I ruset af rosors ånga
han tumlar från strand till strand.

De falla som rö, som rök, som stoft,
de furor i jätteprakt;
den väldige aktar ej färg, ej doft,
ej ålder, ej glans, ej makt.
Vid sidan af skogens furstar
han liken af blommor lagt.

Världsstormare, där du i kvalm och tryck
 blef plötsligt till lifvet väckt,
säg, är du ett barn af slumpens nyck?
 Bor Han i din andedräkt,
för hvilken till stoft de falla,
 de verk utaf mänskors släkt?

Jag står uppå klippans grå granit;
 hon skälfver under min fot;
i fjärran reser sig vågen hvit
 och nalkas hitåt med hot.
Det blänker i mörka skyar;
 då ryster sig klippans rot...

* * *

Men skön som förr med sina tusen under
den unga våren nalkas Suomis stränder;
frid andas öfver alla friska lunder,
och svalka bor i höga nordanländer.

Frid? Är det lifvets, är det dödens hvila?
Och svalka? Är det polens frost jag andas?
O jag vill fråga himlens moln, som ila,
och lundens fläktar, som med dofter blandas.

Jag ser det dagas i de mörka nejder,
ser ödemarkerna sig gröna kläda;
jag ser det järn, som smidts till forna fejder,
i plog förbytt, en stilla lycka reda.

Jag ser i lifvets tusen pulsar alla
de friska, starka ådror mäktigt svälla;
de brusa upp, de lugna sig, de falla,
som blida majregn, i sin moderkälla.

Ty nu är vår ej blott i lund och klyfta,
men andens världar vidga sig och knoppas;
och jorden ljusnar, himlarna sig lyfta,
ty hvarje hjärta äger kraft att hoppas.

Stå upp i frid, du gamla Suomimoder!
Du är ej död; du vaknar ung i våren.
Stå upp! Lös bojan bort af dina floder,
och från ditt öga lös den forna tåren!

Väx! Vet din tid! Var stark! Låt stundens skyar,
de fladdrande, fördunsta, blixtra, varna!
Den storm, som världen rundtomkring förnyar,
skall endast låta horisonten klarna.

Tr. 13 Maj.

Finlands namn.

13 Maj.

Den döende sol hon sjunker skön
i vikarnas vackra vatten;
ett skimmer af guld sig bredt kring ön,
och lunderna hålla sin aftonbön,
och månen går upp i natten.

Kring kullar och äng, i lek och sång,
de unga skaror sig närma;
de känna ej sorg, ej svek, ej tvång,
de svärma, de ock, en gång, en gång,
som himmelens fåglar svärma.

Men hastigt vid hornets höga bud
de väldiga sorl bli stumma;
man kunde förnimma vågens ljud
och skogens hviskande bön till Gud
och sucken af ängens blomma.

I täta lederna står en man,
hans ord äro ädla, rika.

En mäktig lösen förkunnar han,
ett blixtrande ursprungsord han fann,
för hvilket töcknena vika.

Det ordet smälter hvart hjärtas snö,
som sol öfver vinterblida;
det susar friskt öfver land och sjö.
Hvem ville ej för det ordet dö
och lefva, älska och strida!

Och lyssnande, ljudlös, skaran står
med blottade hufvun alla.
Det klappande hjärtat mäktigt slår;
från kinden smyger sig tyst en tår,
att osedd till marken falla.

Så går det susande ord förbi.
Då hörs kring slätterna ljunga
ett enda omätligt jubelskri,
och hornen de stämma stolt däri:
»Vårt land, vårt land» de besjunga.

Och vill du veta det starka namn,
som går kring kullar och sjöar,
som ljuder fjärran ur skogens famn,
ur klippans mossa, ur vågens hamn,
från stränder, vikar och öar;

välan, i ditt väsens djup det skrif
till lefnadens afton sena!

Alltintill döden det trogen blif,
och gif ditt hjärta, ditt blod, ditt lif
för Finland, Finland allena!

Din moders namn det, o yngling, är,
det käraste bland de kära.
Hon gaf dig lifvet; hon det begär.
Se, dagen slocknar — o yngling, svär
att skydda din moders ära!

Den döende sol, som sjunker skön
i vikarnas vackra vatten,
hon tager din ed, hon hör din bön.
O att hon må se din kärleks lön,
när vikit en gång har natten!

Tr. 20 Maj.

Selmas tankar i våren.

1. Hvad månne de vänta på?

De älskliga blyga blommor
i lundernas vackra vår,
jag tänker på dem beständigt,
jag dem icke rätt förstår.
De dofta så längtansfulla,
de tyckas i väntan stå.
Hvad månne de längta efter?
Hvad månne de vänta på?

De vaggande väna vågor
vid strändernas hvita sand,
de sorla ibland så sorgset
och susa så ömt ibland.
Hvad ha de att sörja öfver?
Hvem kunna de sakna än?
Är det en förgråten glädje,
en innerligt älskad vän?

Men bäst jag frågar och frågar,
så rinner det i min håg:

jag själf är som vårens blommor,
jag själf är som vårens våg.
En längtan mitt hjärta gömmer,
som aldrig jag kan förstå.
Hvad har du att sörja öfver?
Hvad månne du väntar på?

3 Juni.

2. Sjung! Sjung!

Sjung, sjung, brusande våg!
Visorna dina vet jag.
Sjung, sjung, fågel i skog!
Drillerna kan jag nog.
Sjung, sjung, blomster i vind!
Sucka sen aldrig mera!
Sjung, sjung, mitt hjärta du!
Klaga ej mera nu!

Jag vet hvad jag vet, hvad ingen vet,
hvad ingen nu alls kan ana!
Min hemlighet är min hemlighet,
den skall ingen dödlig spana...

Här, här stod han i går,
första och enda gången!
Hans blick då, när han såg,
var som en mörkblå våg...
Guldglans på vågen,
solsken i hågen...
Aldrig i själfva den bleka död
så kan jag den blicken glömma,

varm som den klara aftons glöd,
när rosor om kärlek drömma . . .
Ve, om han visste —
hvad?
Sjung, sjung, brusande våg!
Visorna dina vet jag.
Sjung, sjung, fågel i skog!
Drillerna kan jag nog.
Sjung, sjung, blomster i vind!
Sucka sen aldrig mera!
Sjung, sjung, mitt hjärta du!
Klaga ej mera nu!

3 Juni.

3. Försakelsen.

Nu klär sig våren igen så grön,
och alla lunder bli unga,
och alla vågor gå fritt i sjön,
och alla fåglar de sjunga.
Jag ensam sitter vid strandens våg
och är så sorgsen uti min håg,
och alla tankar bli tunga.

På dig jag tänker, du forne vän,
som svor att aldrig mig svika;
din ed, du dyre, hur höll du den?
Hur höll du löftena rika?
Som vinden far och som vågen ror,
så kom du hastigt och hastigt for,
och alla eder tillika.

De voro blommor i vårens famn,
dem första soldag förödde;
de voro skyar förutan namn,
dem första vindkast förströdde;
de voro drömmar — o ljufva vän,
jag har dem kvar, jag ej gett dem än,
fastän mitt hjärta förblödde.

Ty fast du svikit din flickas tro,
så skall hon aldrig dig glömma,
och fast du stört hennes hjärtas ro,
så skall hon icke dig döma.
När tusen bilder i lifvets storm
för henne växla gestalt och form,
din bild hon ensam skall gömma.

Och vor' du mörk som en vinternatt,
och kallt som döden ditt hjärta,
så står du ljus för mitt minnes skatt
i vårens färger de bjärta.
Och vor' du hatad och glömd och arm,
så står du älskad och rik och varm
i djupet dock af min smärta.

Kanske i stormarnas vilda brus
också ditt hjärta skall brista,
kanske din lycka, din lefnads ljus,
en gång, som jag, du skall mista.
Då är jag död, men jag står dig när,
än lika älskande, varm och kär,
och följer dig i det sista.

När då en stilla, en helig frid
i bittra kvalen sig gjuter,
när för ditt öga en stråle blid
som sol i dimmorna skjuter;
då är det jag, som i andehamn,
ej känd, ej anad, uti min famn
dig ömt och innerligt sluter.

20 Maj.

På balen och på bergen.

Där glimmade lampors glans så glad,
och valsernas hvirfvel hven;
juveler blänkte bland blommors blad
i bländande balens sken.
Där log på hvar läpp ett löje lätt;
den fladdrande fjäril flög;
det roade rodnande rosor rätt,
när smickret i hjärtat smög.

De vackra villor växla alltjämt,
som skyar skimra i sjö;
de sköna läppar det skälmska skämt
som strålande stjärnfall strö.
Och ömhet bor i hvart ögonkast,
i blickarnas blida blå;
ett rus där rår utan ro och rast,
och böljor i barmen gå.

Men morgonsol uti salen ser
på lockande löjens lek;
de röda rosor rodna ej mer,
den blomstrande kind är blek.

Grå, grumlig grannlåt vid grynings sken
än glimmar lik falnad glöd,
allt skönt, allt skimrande skiftat ren,
och dansen den dignar död.

Som svalan svärmar en afton sval,
så yrat en yngling där;
nu brann i hans bröst ett okändt kval,
sin frid den fann han ej här.
Han störtade ut till stormig strand,
där vågen hon hvälfver vred;
han klättrade raskt på klippans rand
och såg öfver nejden ned.

Där dansade vinden glad sin dans
kring doftande lund och däld,
där glimmade sjön i morgonglans,
i solens älskliga eld.
Kring himlens blänkande blåa zon
en jublande stråle sprang,
och lärkans lockande silfverton
från skimrande skyar klang.

Han andades djupt, han andades djärft,
den yngling i yster fröjd;
en visdom hade han nu förvärft,
med den han kände sig nöjd:
det folk i kvalmiga kvällars kval
har sällheten ej förstått;
frid, fröjd och frihet så frisk och sval,
de bo i naturen blott.

Tr. December.

År 1849.

Den ringa gåfvan.

Ägde jag de tusen blommor utan namn och utan tal,
som i våren födas, knoppas, vissna, dö i lund
och dal,
alla, alla gladt jag strödde, hulda flicka, på din stig,
nöjd om du vid deras dofter tänkte blott en gång på mig.

Ägde jag de tusen pärlor, gömda uti hafvets grus,
glimmande som nattens stjärnor, strålande som dagens
ljus,
alla band jag till en krona, band dem kring ditt mörka
hår,
blott i deras klara skimmer glänste ock för mig en tår.

Men jag äger inga blommor, inga pärlor äger jag,
har blott tusen, tusen tankar i mitt hjärta natt och dag;
alla knoppas de som blommor, och som pärlor skimra de,
när jag tyst i mina drömmar ser din bild emot mig le.

Hvad jag har, det ger jag gärna; tag min arma blomstergård!
Tag mitt hjärtas bleka drömmar, tag dem, dyra, i din vård!
Du är våren, som hvar blomma väcker upp till lif och dag,
och det djupa mörka hafvet med dess dolda skatt är jag.

20 Februari.

Napoleons graf.

Häll i det brusande vinet,
det ädla, det franska lån!
Kamrater, ett glas champagne
för kejsar Napoleon!

I invalidernas kyrka,
i fjärran Paris alltså,
där redes en bädd af marmor
med gyllene örnar på.

Gråhårige, bistre kämpar
med kryckor och träben — gif akt! —
orubblige mer än marmorn,
de hålla kring bädden vakt.

Månn' blott som Indiens slafvar
de stå kring furstens pagod,
allt för att jaga bort flugor
och fläkta en svalka god?

De stå där på vakt som fordom
vid Austerlitz, med förlof,
där natten om före slaget
helt stilla kejsaren sof.

Och sof han den natten stilla
i kappan på marken bredd,
mer lugn han sofver i marmorn
på litet hårdare bädd.

Och väcktes en tidig morgon
han där af kanonens lag,
så väckes han nu af åskan
som dundrar på domedag.

Men se, öfver marmorgrafven
i glänsande skön polyr,
där hvilar en väldig klippa
af huggen röd porfyr.

Hon hvilar så tung som döden
med tusende centners vikt;
och viljen I höra klippans
så sällsamt dystra dikt?

Han stod i det fjärran Tilsit,
den store Napoleon,
och ekot ej än bortrullat
af sista kanonens dån.

Hur undergifven, hur ödmjuk
ej syntes då världen all!
Den store kejsaren stod där
med Preussen till fotapall.

Och kejserligt stolt han sträckte
den segrande armen ut;
en vink gaf länder och kronor
och tog dem nästa minut.

Så blott med en vink af handen
han tydde på Finland också,
och snart uti nya banor
sågs landets framtid gå.

Men fyrtio år därefter,
när bruten är hvarje länk
af kejsarens makt — då sändes
åt honom en återskänk.

Då sänder Finland en klippa,
utbruten utur dess barm,
och lägger den tyst och tankfullt
på kejsarens lama arm.

Häll i det brusande vinet,
det ädla, det franska lån!
Kamrater, ett glas champagne
för kejsar Napoleon!

6 Mars.

År 1850.

1 Januari 1850.

Tornklockan ljuder i natten. Hör!
Så sällsam är nu dess klang.
Till nya siffror sig visarn rör,
när dånet ur malmen sprang.

Nu ringes det gamla till ro, till ro,
nu ringes det nya till strid;
ett släkte bäddas i grafvens bo,
ett annat står upp bredvid.

Det nittonde seklets dag har nått
sin strålande middagsstund;
nu klyfves i morgon- och aftonlott
århundradets långa rund.

O dag af sorger, o dag af ljus,
af strid och af segerpalm!
Din sol har gått opp i blod och grus;
skall kvällen gå ned i kvalm?

Din sol har gått opp i glans och storm,
och mörkret har flytt för den;
ha skyarna ren bytt färg och form,
och stundar en natt igen?

O dag af sorger och längtan, om
vår väntan du så bedrog,
då låt oss dö, förrän kvällen kom,
och innan vår fröjd du tog!

Men om du en framtid skänka vill,
som löftena skön och ny,
o slut ännu ej vårt öga till,
förrän vi ha sett den gry

I Esplanaderna.

Kamrater, sen I flickan där; hon var min forna brud.
Hur skön! Hur stolt! Som en sylfid hon sväfvar
utan ljud.
Hvar sågs ett öga mera blått, och hvar en kind mer röd!
Vi älskade hvarann så högt, allt uti lif och död.

En dag så möttes vi just här — det var för flera år —
och solen sken så klar och varm, och rundt kring oss
var vår.
Med hvarje grässtrå, som sköt opp ur jordens mörka
famn,
rann i vår barm en känsla ny, en känsla utan namn.

En liten ljusröd hatt af flor sig slöt kring hennes kind;
en svart mantilj af sidensarge flög lätt för himlens vind.
Hon satt på bänken härinvid, och jag sågs fjärran stå;
vi tycktes känna knappt hvarann och kände nog ändå.

När jag såg dit, så såg hon bort; en rodnad skär och ren
flög öfver hennes kinders par, liksom ett himmelskt sken.

Jag var så blyg och hon än mer; man kunde tro minsann
vi vore blinda, och likväl vi sågo blott hvarann.

Den gamla tanten — i bahytt, fast solen sken så glad —
fick syn på mig och ropte: Fritz, ett glas med limonad!
Jag till kapellet[1] som en pil och tog ej ett, men två;
det andra jag min flicka bjöd; min hand den skälfde så.

Hon sade »tack!» och intet mer. Men hennes öga såg
mig tvärt igenom själens grund, och hon förstod min håg.
Vi skildes utan ord och ed, men hade allt förstått;
vårt hjärtas ljufva hemlighet vi båda visste blott.

Sex år ha flytt sen dess, och nu vi möttes här igen,
och det var vår, som då, i glans och samma himmel än.
Hon kom, som förr, i svart mantilj och ljusröd hatt af flor,
men jag gick spotsk med min cigarr och en mustasch så stor.

Hon hälsade, jag hälsade, vi sågo på hvarann;
ej minsta skymt man mer hos oss af någon blyghet fann.
Vi talade om väderlek, om bal och Kärleksdryck[2] —
vid ordet kärlek röjde hon en liten skämtsam nyck.

[1] Ett konditori i Helsingfors' esplanader.

[2] Operan af detta namn, gifven af amatörer i Helsingfors.

Jag hennes tankar strax förstod, jag dristigt tydde dem:
»Har fröken ock en flamma haft, och törs jag fråga
hvem?»
»Min bästa löjtnant, sade hon, ej hyckleri, jag ber;
ni var ju litet kär i mig — och litet jag i er.»

Jag skrattade, hon skrattade; det klang så friskt och godt;
men tron mig, detta löje var ett sodomsäpple blott;
vi kände bittert båda två, att allt vårt skämt det var
ett hån mot hjärtats barndomstro, mot flydda oskuldsdar.

Den gamla tanten — i bahytt, fast solen sken så glad —
som då, men artigare, bad: Herr löjtnant, limonad!
Nu logo vi igen. Jag gick, jag vände åter — då
såg jag en sönderpressad tår i flickans ögonvrå.

Tr. 24 April.

Två änglar.

I tysta nattens timma, när lampan slocknat ren
och alla lifvets röster äro stumma,
då rinner opp ett stilla, ett strålande sken
igenom världens skuggor de skumma.
Det växer, det tätnar, det tager form och hamn,
och sist där står ett litet barn med skinande famn
och klara stjärneögon så fromma.

Det stiger fram till bädden, det lilla sköna barn,
och lägger handen tyst på mitt hjärta;
där bodde lifvets äflan med snärjande garn
och alla lifvets strider de bjärta.
Men alla, alla vika för liten barnahand:
hvar grumlig fröjd försvinner, och slö blir kvalets tand,
och söt blir all min bittraste smärta.

Och ja, jag känner dig, du Guds milda änglabud;
hur kunde jag dig nånsin förglömma?
Hvar dag så lånar Sorgen din ljufva barnaskrud
och dina drag de vackra och ömma.
Hon sitter på mitt knä, där du fordom satt också,
och med små runda armar hon ömt mig famnar då
och torkar mina tårar som strömma.

Och ja, jag älskar Sorgen, liksom jag älskar dig;
så har jag tvenne änglar så kära:
den ena följer troget om dagen min stig,
den andra står om natten mig nära.
Och båda andas svalka i lifvets heta brand,
och båda söfva kvalen med liten barnahand,
och båda vill i hjärtat jag bära.

Naturens skönhet.

Jag stod vid klippan
i björkens skugga,
där vågen sakta
mot stranden slog.
Ett stilla skimmer
flög öfver fjärden,
och ljum en vindfläkt
i löfven drog.

Det djupt mig rörde.
Jag såg på skimret,
jag såg på fjärden
och vågens dans;
med lutad panna
jag böjde knä för
naturens skönhet
i kvällens glans.

Då kom en vindfläkt,
mer ljum än andra,
då kom en stråle,
långt mera ljus;

det var den dyra,
jag henne kände
på ögats skimmer
och andens sus.

Från fjärdars vågor,
från glans och lågor
jag säll såg upp till
den ljufva famn;
med lutad panna
jag böjde knä för
naturens skönhet
i kvinnohamn.

Tr. December.

År 1851.

Den 14 Mars 1851.

Nu rinner vintersolen så klar ur hafvets famn,
och alla mörka skyar de vika,
och alla nattens skuggor med hotande hamn
de lägga ned sin spira tillika.
Den unga dagen kommer. Och bygd och land och stad
som till en fest sig smycka. Hvar blick är nu så glad
och nyss så arma hjärtan så rika.

Den unge fursten kommer, ett stjärnfall lik, så snar
att hägna och försona och försvinna.
Förr'n knappt det någon anat, han midtibland oss var
att alla hjärtan tjusa och vinna.
Han älskar oss! Vår himmel den var af moln betäckt;
en fläkt dem skingrat alla; han var den hulda fläkt;
han kom med sol, och ljus skall han finna.

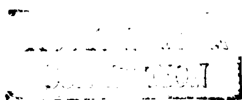
Ljus! Ljus! Hör, jublet klingar kring stad och bygd och land
och följer honom hvart han sig vänder.
Det är ej smickrets stämma, ej skrymtans offerbrand,
som krypande kring tronen sig tänder.

Det är den *fria* hyllning, en skön, en herrlig syn!
Ur tusen, tusen hjärtan den stiger högt mot skyn
och varmt sin bön till himmelen sänder.

Där ljuder månget eko i Finlands skog och skär,
det lyssnar på de ljud som här tona,
det griper dagens jubel och vida kring det bär,
att alla dagens rykten försona.
O furste, hör dess stämma! Det gäldar hundrafaldt
din kärlek med vår kärlek! Det skall dig löna allt;
det blir en diamant i din krona.

O lef för världens frihet, och lef för världens ljus!
Och lossa slafvens rasslande kedja!
Och krossa med din ljungeld all mörkrets makt till grus,
kom att en räddad mänsklighet glädja!
Du klara morgonrodnad, gå ej i molnet ned!
O må han aldrig blekna, den glans i dag du spred!
För *Alexander* seklerna bedja.

Tr. 19 Mars.

Odödliga kyssar.

Kom en stund från balens vimmel
under nattens klara himmel,
där sen tusen år millioner
stjärnor se till jorden än.
Gå, som mänskan går, förveten
från en vals till evigheten!
Sen från evigheten skynda
till din glada vals igen!

Darrar du? Slå kring dig schalen!
Det är frost i stjärnesalen.
Alltför hög är nattens himmel,
kall odödlighetens hamn.
Mellan den och lifvets timma
ligger grafvens dystra dimma;
darrar du att spårlöst svinna,
lik en våg i hafvets famn?

Darra ej, min bleka flicka!
Vet, från hvarje stjärna blicka
ned keruberne och samla
strålar ifrån eterns sal.

Tusen år behöfver strålen,
för att nå de fjärran målen
och att spegla af för stjärnan
hvad han sett i jordens dal.

Och så ila jordens öden
bortom lifvets gräns och döden
hän på strålars ljusa vingar
ut i vida rymders blå.
Häfders skiften, här förglömda,
mänskoverk, begrafna, gömda,
rikens fall och flickors kyssar
skönjas klart däruppe då.

Kom, du väsen af sekunder,
låt oss lifvets korta stunder
kyssa bort och le odödligt
åt vår korta lefnads flykt!
Efter tusen år vi båda,
andar då, från stjärnan skåda
rikens fall och samma kyssar
nyss jag på din läpp har tryckt.

7 April.

Simson och Salomo.

Och liten pilt han läste så flitigt i sin bok,
och dömde sen däröfver så godt som han var klok.

Där var det gamla Juda med dess försvunna makt,
de store hjältars styrka, de vise kungars prakt.

Han läste ej, han såg det — han var som en af dem;
han slog de filistéer, han drog från Babel hem.

»Och hör du, moder kära, vor' jag nu Simson blott,
af alla Finlands klippor jag byggde mig ett slott.

Och vore jag kung Salomo, med guld och ädelsten
jag slott och gård förgyllde — du skulle bo där sen.

Och om jag vore Simson, så slog jag den ihjäl,
som illa gör min moder och ej vill Finland väl.

Och vore jag kung Salomo, jag gaf mitt gyllne slott
åt den dig älskar, moder, och unnar Finland godt!

Och är jag nu ej Simson, ej Salomo — nå ja,
så kan den dagen komma, när jag blir lika bra.

Och kommer ej den dagen, nog blir jag karl ändå,
att älska land och moder och slåss för dem också.»

7 April.

Folkvisan i konsertsalen.

14 Juni.

Minns du den stolta salen, med utsikt emot sjön?
Där samlas vi en afton, när våren nyss är grön.
Vi folk af staden, vana vid baler och kurtis,
vi samlas där att glädjas, vi också på vårt vis.

Nu ser man ej de flammor, som förr till tusental
från gyllne kronor skeno omkring den hela sal,
blott sol och vår de skåda, liksom en täck idyll,
på sammet och på siden, på blommor och på tyll.

Den snabba kotiljongens berusande musik
ej ljuder nu, på vällust och flärd och nöjen rik.
Den suckande Bellini, den brusande Auber,
den granne Donizetti man ej i dag hör där.

I stället träder blygsam en landtlig tärna in;
det är den arma Visan, hon bäfvar i sitt sinn,
hon rodnar. Ack, så okänd hon är i denna sal;
af Weber och Rossini hon leds som till en bal.

Då går en sakta hviskning allt i den granna rad:
Hvad vill den arma tärnan här i vår hufvudstad?
För bönders hop på landet kan hon väl synas god,
men att i staden sjunga, det är ett öfvermod.

Det anar icke Visan, hon är ett barn, hon tror
att hennes egen kärlek i hvarje hjärta bor.
Hon fattar mod, hon sjunger, och uti hvarje ton,
liksom på landet fordom, sitt hjärta lägger hon.

Hon sjunger sina minnen från blåa insjöns strand,
från tysta skogens gömma, från klara källans rand,
hon sjunger sina drömmar från någon stilla dal,
där aftonvinden gungar i björkens krona sval.

Hon andas bergens hälsa, hon härmar vågens dån
och vakans ton om kvällen i skogen långtifrån;
all vårens ljufva fägring, all sommarns blomsterprakt,
och höstens veka vemod hon i sin sång har lagt.

Vi folk af staden, vana vid baler och kurtis,
vi lyssna med förundran, vi le på gammalt vis;
men hur det är, ett vemod igenom hjärtat går.
Och hur det är, så smyger i ögat tyst en tår.

Det är ett barndomsminne; den sången hörde vi
i våra oskuldsdagar, ren längesen förbi.
Då lyddes vi till toner från skog och dal och vik;
sen har vårt hjärta hårdnat, vår håg är ej sig lik.

Det är som talte till oss ur visan än en röst:
»Vänd åter, arma vän, till naturens modersbröst.
Hvi är din stig så fridlös, hvi är din själ så tom?
Så fåvitsk all din bildning, så arm din rikedom?

Vänd åter till naturen! Hvi gick du bort från den?
Lyss på de ljufva röster dig kalla dit igen.
Sälj ej för ytans skimmer din fromma barnalott;
ty ack, den högsta visdom är högsta oskuld blott.»

Tr. 18 Juni.

En liten pilt.

† 3 September 1850.

Du skulle ha blifvit en ädel man,
ditt fosterlands hopp och ära;
du skulle ha kunnat hvad jag ej kan,
du skulle ha hunnit hvad jag ej hann,
i verk, i ord och i lära.
Men nu så slumrar du ljuft och godt
i jordens sköte. Hvad du förmått
det var ett älskande löje blott.

Du skulle ha stått i de våras led,
den främste att faran trotsa;
du skulle ha ljungat som blixten vred
på allt det mörka och usla ned,
att hämna och att förkrossa.
Men nu så sofver du, späd och ung,
en bruten blomma, i tufvans ljung,
du drömmens hjälte, du lekens kung!

Jag skulle ha sett ditt namn i glans,
odödligt för alla tider;
man skulle ha sagt: en bragd ej fanns

mer ädel och stolt och stor än hans
i lefnadens heta strider.
 Men nu så hvilar du utan namn,
 förglömd och okänd i jordens hamn.
 Din eftervärld är min toma famn.

Du skulle ha stått med silfverhår
i lefnadens aftontimma
och sett tillbaka på långa år,
välsignad, älskad, och sett en tår
i barnabarns ögon glimma.
 Men i din strålande morgonstund,
 förr'n lifvet börjat sin långa rund,
 så kom den tidiga kvällens blund.

Du skulle ha tröstat mor och far
i sorgernas hårda stunder;
du skulle ha lyckt vårt ögonpar
och stått med en tår vid grafven kvar,
sen du oss gömt därinunder.
 Nu är det vi som med sorg stå här,
 nu är det dig som vi gömma där,
 vår tår som tufvan i blommor klär.

Dock — all din leende framtidsdröm,
den ljufva och stolta saga,
som kanske förgåtts i lifvets ström,
nu äga vi den så skön och öm,
nu *kan* den ej mer bedraga.
 Hvi sörja vi att så rik du gått
 bort från det svikande lifvets lott?
 Sof godt, mitt älskade barn, sof godt!

29 November.

Det eviga ljuset.

En visa om julnatten.

Du eviga ljus,
du strålande strimma
i lefnadens dimma
och grafvarnas grus;
jag tror uppå dig,
jag stilla tillbeder
din stråle som leder
och lyser min stig.

I mörker jag gick,
min själ var en öken,
och sorgernas töcken
omhöljde min blick;
den ödsliga natt
låg tung på mitt hjärta,
då sken i min smärta
din stråle så gladt.

Naturen var stum,
en fläkt från de döde
for öfver de öde,
de vissnade rum;

allt lefnadens hopp
var dödt och begrafvet;
då rann du ur hafvet
så glimmande opp.

Då rann du ur skyn
i ljusnande söder,
som hoppet det glöder
för människans syn;
då rann du så huld
i skuggornas näste
på himmelens fäste,
som pärlor och guld.

Och dig har man sagt
i grafvarna fången,
förlorad, förgången
för skuggornas makt —
dig som i all tid,
hvarthelst vi än vädje,
bär himmelens glädje
i lefnadens frid!

I dag är din dag,
du eviga strimma,
din födelsetimma,
o Jesu, i dag!
Jag tror uppå dig!
När krafterna digna,
förklara, välsigna
och hägna min stig!

Tr. 24 December.

År 1852.

Vår enda arfvelott.

Vi föddes i ett fjärran land
långt bort vid polens kulna strand,
där lifvets fröjd och ljusets skatt
städs kämpa emot köld och natt.
Och sorgens barn vi äro visst,
vår vagga stod i nöd och brist,
vår blick den var i seklers rymd
af många bittra tårar skymd.

Och därför ha vi ljuset kärt
och mer än alla skatter värdt;
långt mer än söderns rika ätt
vi älska, vi behöfva det.
Det är vårt hopp, vårt mod, vår tröst
i sorg och brist och natt och höst.
Det är vår enda arfvelott,
det bästa vi af fädren fått.

Man sagt om oss i fordomtid,
att mörka makters onda strid
i berget gömde solens glans
och klara månens strålekrans;

men sångens milda välljud kom,
och sol och måne vände om,
och ljusets makt, som förr så ren,
odödligt genom natten sken.

O att, hvar gång en dunkel makt
vårt hopp, vår sol i berget bragt,
den milda sångens strängaspel
må rädda ljusets arfvedel!
O att den ädla bildnings håg,
hvars frö i fädrens sånger låg,
må blomstra fri och frisk och stark
på fosterlandets helga mark!

Vi äro dock ett trofast folk,
vi höjde aldrig svekets dolk,
vi aldrig lyft förmäten hand
mot furste och mot fosterland.
Vi stridt för dem med hjältemod,
vi gett för dem vårt hjärteblod;
hvem skulle oss om falskhet tro?
Hvem ville taga bort vår ro?

Vår ro — det är vår bildnings ljus,
ogrumladt under tidens brus.
Ej makt, ej glans, ej guld vi fått,
vi ha vår bildnings skatter blott.
Den är, näst Gud, vårt fasta värn,
vårt hälleberg, vår mur af järn.
Du vårda skall vår dyrbarhet,
du finska universitet!

Dig älska vi med redligt mod,
du är vår yppersta klenod,
vårt hela vida land ej bär
en skatt, som du, så dyr och kär.
Du reste dig ur sorg och glöd,
som morgonsol ur natt och död.
Nu ser vårt land din nya stig,
dess hjärta klappar tyst i dig.

En gång, när dagens äflan all
borttyna och förgätas skall,
då lefver kvar allt godt och stort,
som Finland för sin bildning gjort.
Och ristas skall i häfdens famn
ovanskeligt hvart ädelt namn,
som älska, akta, ära vet
vårt finska universitet.

Tr. 18 Februari.

Romantiskt äfventyr.

Därborta vid den dystra borgruinen, helt nära hafvets strand, där skummig våg mot klippan stänkte, satt den undersköna, svartlockiga och rosenröda flickan. Lugn stödde hon mot klippans häll sin hand och lyfte oförfärad tvenne mörka, stjärnklara ögon mot den molnbetäckta, åskdigra, nattligt hemska himmelen.

Allt högre brusar stormens raseri, allt mera rytande slår hafvets bölja sin hvita hjässa emot klippans brant, och tätare, allt tätare blir nattens mörker. I djupa skuggan utaf borgruinen, där skymta skepnader i vida mantlar, där smyga vålnader i riddardräkt till midnattsmöten. Vilda hädelser, förfärligt hotande, hemlighetsfulla, förtäckta ord af ekot återkastas från grusade och halft förfallna hvalf. Lyss... ack nej lyssna ej, ty lefvande man ej från stället går med hemligheter så vådliga... Svart högförräderi i hvalfven lurar... ränker smidas här mot rikens välfärd och mot kungars tron. Fly, sköna flicka, fly! Hvart ord är döden! Fly snabbt med vingad fot! Hvart fångadt ljud är en förgiftad pil; hvart steg framåt är för din späda fot en öppen graf...

Men nej ... hon flyr ej. Sorglöst leende, behagfull, lekande och trotsig än, mot klippan stöder hon sin hvita hand och stundom till de röda läppars par hon för ... o himmel, hvad? ... en karamell!

Dock se ... därborta tätnar skuggan nu, den hvitnar, tar gestalt och mänsklig form ... I snöhvit svepning vid den mörka mur står vålnaden utaf en skön prinsessa, som bott i denna borg och multnat ren i fyra sekler under marmorvården. I samma stund så svartnar himlens hvalf ... fly, dödliga! ... ovädret brister löst, dof rullar åskan, majestätisk ljungar en blixt ur sprängda moln och lyser på gestalter, spöken, gudahädare, banditer, mantelhöljda furier och öppna grafvar, multnade prinsessor ...

Hon flyr dock ej, den undersköna flickan vid klippans brant, hon darrar ej en gång. Förtjusande hon sträcker ut sin hand och fattar ... ve! en bägare med gift? ... Ack nej, ett glas oskyldig limonad ...

Nu har ovädret nått sin höjd. Nu blixt på blixt sig korsar, söndersliter hotfullt midnattens täta slöja, och med knall på knall nedstörtar regnet, och orkanen högt tjuter, hafvet häfver ångestfullt sitt bröst. Naturens alla fasor täfla med nattens spöken, mänskors onda dåd. De mantelhöljde där vid borgruinen med bäfvan se prinsessans hvita spöke. Af häpnad slagne, hemskt tillintetgjorde, de fly, de fly hitåt ... ack, rädda dig, du hulda flicka! ... Nej, för sent! för sent! De komma ren ... banditer, röfvare, prinsessor, spöken, kungamördare, de nalkas dig, de störta fasansfullt vid blixtars sken, vid åskans dunderslag och stormens tjut i hafvet ...

Himlar, se! Hon rör sig knappt, den älskeliga flickan, hon står helt lugn och hviskar: Ack så skönt! Och nära därinvid man hör en stämma: »Bra, mycket bra! Låt regnet stanna nu! Håll stilla hafvet! Tyst med stormen där! Och slut med åskan! Blixtra icke mer! Låt natten klarna! Fort ruinen bort! En bricka hit med ädla rhenska viner! Jag tackar er, banditer, röfvare, prinsessor, spöken, vålnader från fordom! Så herrligt har det aldrig lyckats än, och länge, länge lefve romantiken!» ...

Då tar den sköna flickan huld ett glas och ler... ty fjärran höras andra åskor... applåderna! Och så försvinna gladt de mantelhöljde skuggor, riddare, banditer, vålnader, förrädare och spökande prinsessor... i kulissen.

—

Första Maj.

Det var i forna dagar,
den första Maj det var,
när alla fåglar sjöngo
och himlen var så klar.
Då gingo vi till ängen
och sågo där oss om;
hon trippade från vänster
och *jag* från höger kom.

Det var i forna dagar,
då voro vi helt små;
hur kunde vi då redan
vår lilla list förstå?
Hon kom med kloka syster,
jag stod förut på lur;
så hände att vi möttes,
och ingen visste hur.

Då flög den runda bollen
med kil af saffian
allt som en solglänst stjärna
mot himlens ljusa ban.

Jag med den starka armen
mot skyn slog bollen opp;
hon med små hvita händer
tog lyra med ett hopp.

Sen sprungo vi i leken
med sista paret ut;
hon flydde mig för syn skull,
men lät sig tas till slut.
Hon vände spotsk mig ryggen,
men log då ingen såg;
jag hade harm på läppen
och blommor i min håg.

Om kvällen när vi skildes,
såg kloka syster på;
hon ville oss försona,
oss stackars dumma små;
befallde oss att kyssas . . .
Det skedde med grimas;
men lång vi togo kyssen,
när som den *måste* tas.

Det var i forna dagar,
sen möttes vi också
en första Maj i staden,
vi voro stora då.
Hon gått i världens skola
och kunde nog sin list;
jag narr bland mina böcker
min lilla kunskap mist.

Här sken ej himlens fäste,
blott kronornas kristall;
här ljöd ej fågelsången,
blott dansmusikens svall.
Här polkades i stället
för »sista paret ut»;
men, liksom förr, hon flydde
och lät sig tas till slut.

När rodnande jag sporde
om hon mig känt igen,
så log hon ömt och sade:
Minns första Maj du än?
Ack, jag var himmelskt lycklig!
Jag såg mig om på baln;
då såg jag... hennes fästman,
den tjocka generaln.

29 April.

Matthias Alexander Castrén.

(Studentsång vid grafven den 12 Maj.)

Slumra välsignad i fädernejorden,
du som med mäktiga anden och orden
irrade vida kring polens strand,
bärgande skörd för ditt fosterland!

Finland har funnit sin vagga den gömda.
Minnenas dag har gått opp för de glömda.
Ljud af försvinnande folk stå kvar,
frälsta af dig för en framtids dar.

Hvilan är kommen, och bruten är stafven;
Finland i sorg vid den öppnade grafven
ristar för evigt ditt älskade namn
djupt i dess klarnade häfders famn.

O att, som du, vi må lefva och lära
älska vårt land och dess språk och dess ära!
O att, som du, vi med hjärta och hand
lefva och dö för vårt fosterland!

Prins Gustaf.

† 24 September.

Fjärran öfver haf och fjällar, långt från Norges kungaborg
flyger öfver nordens länder budet om den djupa sorg:
pärlan i en kungakrona, blomman af ett furstehus
slocknat som en älsklig stjärna slocknar i sin höjd af ljus.

Gråter England vid sin fallne segrare af Waterloo,
o så skall ock Sverige gråta, prins, i dig sin flydda ro.
Hjälten utaf järn, i ära grånad under vapnens dån,
går ej mera saknad bort, än Sveriges milde kungason.

Dina verk? Hvad har du lämnat efter dig i minnets bok?
Inga blodigt skurna lagrar, ingen plan beräknadt klok,
ack blott hjärtats ungdomsdrömmar, klädda uti toners dräkt,
och din kärlek för allt skönt som lifvet och naturen väckt.

Men hvar finns en graf så tidig, bäddad uti nordens höst,
mera värd att strös med blommor, helgas utaf saknans
röst?
Och hvar finns en vissnad ynglings bild så huld, så mild,
som din,
uti tusen, tusen hjärtan ristad outplånligt in?

I den stormupprörda tiden, där blott stridens demon rår,
gick du som en ton af skönhet genom många missljud
går.
Kungaborgens goda ängel, tvenne rikens hopp så kort,
gick du, älskande och älskad, ifrån mycken kärlek bort.

När i denna stund, du milde fursteyngling, vid din grift
faller mången tår och ristas mången sorgsen minnesskrift,
äfven ifrån Finlands stränder, dem ditt öga aldrig såg,
låt en enkel minnesblomma sändas öfver hafvets våg.

Främlingar, af hafvet skilda, äro vi för Sverige nu;
höra icke till de dina, bo på annan strand än du!
Men det ädlas och det skönas rike alla lyda vi,
liksom du, vi det tillhöra, ha, som du, en del däri.

Och så ha vi rätt att fälla, äfven vi, den varma tår
på din unga graf, o furste, på din tidigt redda bår,
och så ha vi rätt att älska, äfven vi, »de rosors doft»,
som ej vissna skall, när handen, som åt oss dem gaf,
är stoft.

Tr. 6 Oktober.

Höstens vanmakt.

Far hän, du ljufva blomsterprakt,
förtrolig, huld och vän!
Du skimmer öfver dödens trakt,
du solens makt, du vårens makt,
du lifvets makt, far hän!

Far hän, du sommarblåa fjärd
med hundra segel på;
du flod, af källans tårar närd,
du hoppets undersköna värld,
far hän, far hän också!

Vår lott är arm, vår dom är hård.
Se, stormen i sitt lopp
strör askan af vår brända gård
kring grafvar utan minnesvård
och hjärtan utan hopp.

Den långa natten kommer ren,
han kommer utan hejd,
med ulfvars tjut och lågors sken
och hot och hat och sorg och men
och bister brödrafejd.

Och det är all vår sorg och nöd,
att Du oss öfverger,
du himmelska, du klara glöd,
att du, o Ljus, vår skatt, vårt stöd,
i natt och död går ner.

Ty utan dig hvad är vårt val?
Ett löf af stormen strödt,
ett folk, som bor i dödens dal
och mellan is och nöd och kval
sin bästa kraft förblödt...

När så mot eget bröst en förmäten smärta
med dessa ord den dödande pilen hvässte,
då såg jag upp med blödande sorgset hjärta,
om alla stjärnor slocknat på himlens fäste.

Sen såg jag ned till jorden, om i dess sköte
det sädeskorn, som gömdes för andra vårar,
ännu uti sin kärna en framtid slöte...
Jag såg om det förgåtts uti höstens tårar.

Och alla stjärnor skeno som förr så klara
och logo himmelskt ljuft, och i aftonsuset
där kommo ord, som sade: i nattens fara
odödligt, oförstörbart är ljuset, ljuset!

Och sädeskornet, gömdt uti jordens hjärta,
låg kvar och grodde stilla i natt och tårar
och sade hur en framtid ur död och smärta
skall spira omotståndligt i nya vårar.

Och lifvet och naturen och häfden sade:
hvar finns en natt så mörk, som ej förr sin dimma
med split och sorg och nöd uppå landet lade?
Och dock så såg man dagen ånyo glimma.

Förlorad är blott den som sig själf förlorar.
Den sega kraft, som klädde med skördar polen,
skall bryta höstens makt, som vår ångst förstorar,
och när dess tid är kommen, så skiner solen.

Tr. 13 Oktober.

Georg August Wallin.

† 23 Oktober.

Gå, vandrare på lifvets väg,
din bana fram med fasta steg,
och mät ditt mål — ej dina fjät,
ej dina faror mät!

Se, Asiens hemska ödemark,
med tak af is, med bröd af bark,
den gaf sitt rof, som dignat ren,
den gaf igen *Castrén.*

Och se, Arabiens heta sand,
med folk i glöd, med sol i brand,
den gaf igen sitt rof — den gaf
ej åt *Wallin* en graf.

I fosterlandets jord till slut
de vandrat och de hvilat ut,
de båda ädle vandringsmän;
de gömmas nu i den.

I söder eller nord — stor sak,
blott vägen går till målet rak.
Om uti glöd, om uti is,
det allt är samma pris.

Det allt är samma pris att ge
sitt lif för stora mål, som de,
och hvem vill räkna år af nöd
mot deras sköna död!

Se, långt i polens stepper ren
försvinna spåren af Castrén,
och öknens heta samum gått
där nyss Wallin har stått.

Men dock så lefva deras namn
och deras verk i häfdens famn,
och fosterlandets varma tår
uppfriskar deras spår.

Gå, vandrare på lifvets väg,
din bana fram med fasta steg,
och mät ditt mål — ej dina fjät,
ej dina faror mät!

Tr. 27 Oktober.

Studentvisa.

9 November.

Vi äro andens fria folk,
som, stolt att vara ljusets tolk,
skall evigt kämpa för dess rätt,
kring världen sprida det.
I dag densamma som i går,
densamma efter tusen år,
orubblig står vår unga vakt
som självfva ljusets makt.

Vi äro morgondagens släkt,
den nya tidens morgonväkt,
som bryter genom natt och död
med omotståndlig glöd.
Omäteligt vårt rike står,
ty hoppets vida värld är vår,
och vårt är allt hvad skönt och stort
ett mänskohjärta sport.

Vi äro söner af vårt land,
vi älska högt dess gömda strand.
För detta land, som fostrat oss,
vi in i döden slåss.

Och ingen, ingen svika skall
vårt utaf fädren ärfda kall
att rota ljusets fana stark
i nordens ödemark.

Vårt land, som vi åt ljuset vigt,
skall blifva stort och ärorikt;
vi själfva må förgätna dö
som vågen i dess sjö.
Ty skuggorna försvinna här,
men anden, anden evig är,
och evig är vår unga vakt
som själfva ljusets makt.

Kung Carls jagt.

Långt bort uppå tidens vågor
där sväfvade fram en syn:
det var en gammal gumma
med många rynkor i hyn.
Hon satt bland det unga släktet,
ett lefvande minne kvar
från länge försvunna tider,
från sångens flyktade dar.

Då ljöd bland de nya toner
en gammal visa också;
den kände hon nog sen fordom,
den hade hon sjungit då.
Det var den kungliga jagten
af Pacii mästarhand;
det var dess hymn till Finland:
»Farväl, o vårt fosterland!»

Och femtio år försvunnit
allt sedan den först skrefs ned,
och mästaren han var borta,
och sångarne voro med.

Och mycket var annorlunda,
men sången var allt sig lik,
som förr så frisk och så mäktig,
så evigt ung och så rik.

I gamla gummans hjärta
det kändes så underbart,
där väcktes slumrande minnen
igen till lif så klart.
Där sprang en ton af vemod
och känslor förutan namn,
allt som den sorlande källan
ur hårda klippans famn.

En tår af stolthet och glädje
på vissnade kinden rann.
Hon lade sin hand på hjärtat:
ännu det klappa kan!
Det klappar ännu som fordom
vid sångens kända röst;
det sköna föråldras aldrig
i ädla människobröst.

Dock . . . strålande ser en vårsol
på täckta rutan ner;
upp slår den gamla sitt öga
och häpen omkring sig ser.
Hon ilar med hast till spegeln —
förlåt henne det, min vän! —
Hon knappt har mod att kasta
en bäfvande blick i den.

Det grånade hår har mörknat,
den vissnade kind är röd;
där står en blomstrande flicka,
en vår uti rosors glöd.
De flydda femtio åren,
dem hade ju drömmen bragt,
när, varm af tjusande glädje,
hon kom ifrån »Kungens jagt».

Tr. 27 November.

Vintergatan.

Och nu är lampan släckt, och nu är natten tyst och klar,
och nu stå alla minnen upp från längst försvunna dar,
och milda sägner flyga kring som strimmor i det blå,
och underbart och vemodsfullt och varmt är hjärtat då.

De klara stjärnor skåda ned i vinternattens glans,
så saligt leende, som om ej död på jorden fanns.
Förstår du deras tysta språk? Jag vet en saga än,
jag har den lärt af stjärnorna, och vill du höra den?

Långt på en stjärna bodde han i aftonhimlens prakt;
hon bodde i en annan sol och i en annan trakt.
Och Salami så hette hon, och Zulamith var han,
och båda älskade så högt och älskade hvarann.

De bott på jorden båda förr och älskat redan då,
men skildes åt af natt och död och sorg och synd också.
Sen växte hvita vingar fort på dem i dödens ro;
de dömdes långt ifrån hvarann på skilda stjärnor bo.

Men på hvarandra tänkte de i blåa höjdens hem.
Omätlig låg en rymd af glans och solar mellan dem;
tallösa världar, underverk af skaparns visa hand,
sig bredde mellan Salami och Zulamith i brand.

Och då har Zulamith en kväll, af längtans makt förtärd,
begynt att bygga sig en bro af ljus från värld till värld;
och då har Salami, som han, från randen af sin sol
begynt att bygga, också hon, en bro från pol till pol.

I tusen år så byggde de med omotståndlig tro,
och så blef Vintergatan byggd, en strålig stjärnebro,
som famnar himlens högsta hvalf och zodiakens ban
och binder samman strand vid strand af rymdens ocean.

Förfäran grep keruberne; till Gud steg deras flygt:
»O Herre, se hvad Salami och Zulamith ha byggt!»
Men Gud allsmäktig log, och klart ett sken sig vida spred:
»Hvad kärlek i min värld har byggt, det rifver jag ej ned.»

Och Salami och Zulamith, när bryggan färdig var,
de sprungo i hvarandras famn — och strax en stjärna klar,
den klaraste på himlens hvalf, rann upp i deras spår,
som efter tusen år af sorg i blom ett hjärta slår.

Och allt som på den dunkla jord har älskat ömt och gladt
och skildes åt af synd och sorg och kval och död och natt,
har det blott makt att bygga sig från värld till värld en bro,
var viss, det skall sin kärlek nå, dess längtan skall få ro.

Innehåll:

INNEHÅLL

NAME	DATE	NAME	DATE